

75 éves az

Új Ember

LXXVII. évf. 22.

(3797.)

2021. május 30.

Ára 220 Ft

ujember.hu

ujember@ujember.hu

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Hogyan kellene újramezdeni?

Apor-émléknep Győrben

Apor Vilmos emléknepjén, május 22-én a győri bazilikában püspöki szentmisében adtak hálát a vértanú püspök életéért és bátor kiállásáért. A homíliában Lukácsi Zoltán arról beszélt, hogy az utóbbi időszak jelenségei az idők jeleiként figyelmeztetnek bennünket: nem folytathatjuk ott, ahol abbahagytuk, meg kell újítanunk az életünket. (Folytatás a 3. oldalon)

Foto: Lamber Áttia

**Isten nem tesz
köztünk különbséget**
A Reménykőr a tartós
fogyatékossggal élőkért
5. oldal

**Szabaddá tettem
magam erre
a küldetésre**
Beszélgetés
Keresztes Ilonával,
a rádiózáson túl
9. oldal

**In memoriam
Mádl Ferenc**
Korzenszky Richárd OSB
emléksorai
a 11. oldalon

Pindroch Csaba
Zsuffa Tünde rádiójátékáról
Schmidt Ferenc: Nővér
Irodalmi Időutazás az észak-angermél
Mészó a magyar filmről FILM

Szűz Mária a szeretet kötelékével fűz egybe minket

Karizmák ünnepe Mariaremetén

Boldogságos Szűz Máriának, az Egyház Anyjának emléknepjén, pünkösdhétfőn délelőtt tartották Mariaremetén az im-már hagyományos Karizmák ünnepét. Az eseményen koncelebrált szentmisét mutatott be Erdő Péter bíboros, prímás. Idén a járványhelyzet miatt csak a szabadtéri oltárnál voltak programok.

A gyakori esőzések után pünkösdhétfőn délelőtt végre ragyogóan sütött a nap. Mintegy ezer hívő gyűlt össze Mariaremetén, sokan családotól. A megjelenteket az ünnepi rendezvény koordinátora, Kunszabó Zoltán állandó diakónus köszöntötte ezekkel a szavakkal: Azért gyűltünk egybe, hogy a kiáradó Szentlélek töltse be a szívünket. Pünkösöd nélkül nincs kereszténység, a megtestesülés, a megváltás mind a pünkösdre irányul, hogy Isten és az ember újra egyesülhessen, mély és bensőséges módon.

A hívek üdvözlése után az állandó diakónus Mohos Gábor esztergom-budapesti segéd-püspökkel beszélgetett, kiemelve, hogy nyitott

a Szentlélekre, a Lélekből táplálkozva szolgál. Mohos Gábor kifejtette: az Istennel való közösség ajándéka meghívás egy közös kalandra, hogy életünk útját ezentúl mindig Istennel együtt járjuk. Isten az élet forrása, Atya, Fiú és Szentlélek, aki szeretne velünk lenni, bennünk

lakni. Szeretné, ha figyelnenk rá. Számunkra is lényegesek az emberi kapcsolatok, az, hogy fontosak legyünk valakinek, szép és jó dolgot tegyünk együtt.

(Folytatás a 3. oldalon)

Az apakép és az istenkép kapcsolatáról

Maklár Ákos görögkatolikus parókussal beszélgettünk

Görögkatolikus pap, férj, egy huszonkét és egy tízéves lánygyermek édesapja. A saját apját, aki szintén görögkatolikus pap volt, hatévesen elvesztette. Az első gyermeke születése körüli nehézségek megismertették vele a küzdelmet, ami még jobban összekovácsolta a családot. Maklár Ákos a budapesti Fő utcai görögkatolikus templom sekrestyéjében beszélt nekünk az apaságáról.

– Kisgyermekként el kellett gyászolnia az édesapját.

– Édesapám nagyon fiatalon ment el. Én még óvodáskorú voltam akkor, de az a kevés emlék, amit őrzök róla, nagyon meghatározó. Soha nem felejttem el, ahogyan ministráltam apukámnak, és felnéztem rá. Ha most papként jobbra és balra

tekintek az oltárnál, átfut rajtam a gondolat, hogy milyennek láthatnak a ministránsok. Vajon eléggé összeszedett vagyok? Vajon látszik, hogy Istennel vagyok? Csak remélni merem, hogy igen.

Mindenkinek az életében vannak fontos regények, filmek. Nekem Szabó István Apa – Egy hit naplója (1966) című filmje jelentett sokat az elszakadás és a hiány feldolgozásának folyamatában. A történetben az elhunyt édesapja a fiában tovább éli az életét. Idővel a fiúnak le kell válnia az apjáról, de nem úgy, ahogyan általában mások válnak le a szüleikről. Ez az én esetemben is hasonlóan történt.

(Folytatás a 8. oldalon)

Ferenc pápa elismerte Bálint Sándor néprajzkutató hősies erényeit

(Cikkuink a 2. oldalon)

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

Az Egyház nagy imaiskolájában

A Szentatya április 14-én délelőtt folytatta az imádságról szóló katekézissorozatát. Az Egyház és a ima kapcsolatáról elmélkedett: az Egyházban tanulunk meg imádkozni, de fejlődniünk is kell az imában ahhoz, hogy hitünk ki ne aludjon.

Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk. Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Az Egyház nagy imaiskola. Sokan szüleink vagy nagyszüleink ölében tanultuk meg első imáinkat. Talán őrizzük annak emlékét, amikor anyukánk és apukánk megtanítottak imádkozni bennünket elalvás előtt. Gyakran az ilyen elmélyült, imádságos pillanatokban hallanak a szülők gyermekeiktől bizalmas kérdéseket, és adhatnak nekik az evangéliumból merített tanácsot. Felcseperedésük során pedig a gyermekek az imádság további tanúival és tanítóival találkoznak (vö. Katolikus Egyház katekizmusa, 2686–2687). Jó emlékezetünkbe idézni őket!

Egy plébániaközösség és minden keresztény közösség életét a rendszeres liturgikus alkalmak és közösségi imák jellemzik. Rájövünk, hogy a gyermekkorunkban egyszerű körülmények között kapott ajándék nagy örökség, nagyon gazdag örökség, és hogy az imádságról érdemes mélyebb tapasztalatokat szerezni (vö. KEK 2688). A hit „öltözkö” nincs kikeményítve, velünk együtt alakul; a hívő magatartás nem merev, hanem növekszik, válságokon és feláldozásokon keresztül is; sőt válságok nélkül nem is lehet növekedni, mert a válság nö-

vekedésre készítet: a növekedés egyik szükség módja az, ha válságba kerülünk.

A hit lélegzése pedig az ima: annyira növekszünk a hitben, amennyire megtanulunk imádkozni.

Bizonyos életszakaszok után rájövünk, hogy hit nélkül nem tudtunk volna boldogulni, és ez az ima volt az erősségünk. Nemcsak a személyes imánk, hanem testvéreinknek és nővéreinknek az imája, a minket kísérő és támogató közösség imája, olyan embereké, akik ismernek minket, és olyanoké, akiket kérünk, hogy imádkozzanak értünk.

Az Egyházban ezért is jönnek létre állandóan imaközösségek és imacsoportok. Olyan keresztények is vannak, akik arra éreznek meghívást, hogy az imát tegyék napjaik fő tevékenységévé. Az Egyházban vannak olyan monostorok, kolostorok, rendházak, remeteszékhelyek, ahol Istennek szentelt emberek élnek, és amelyek gyakran sugárzó lelki központtá válnak. Imádságos közösségek, melyek lelkiiséget sugároznak. Kis oázisok, ahol intenzív közös imádságot végeznek, és a testvéri közösséget építik napról napra. Létfontosságú sejtek ők, nemcsak az Egyház teste, hanem az egész társadalom számára. Gondoljunk például arra a szerepre, amelyet a szerzetes-

ség játszott az európai civilizáció születésében és fejlődésében, de más kultúrákban is. A közösségben végzett ima és munka viszi előre a világot. Motorként működik.

Az Egyházban minden imádságban születik, és minden az imának köszönhetően fejlődik. Amikor az Ellenség, a Gonosz le akarja rombolni az Egyházat, akkor ezt mindegyik azzal teszi, hogy megpróbálja elapasztani forrásait, megakadályozza az imádkozást.

Például látjuk ezt bizonyos csoportoknál, melyek elhatározzák, hogy reformokat hajtanak végre, változásokat eszközölnek az Egyház életében... Megvannak a szervezetek, kész a kommunikációs terv mindenki tájékoztatására, ám az imádságnak nyoma sincs, nem imádkoznak. „Ezen változtatnunk kell, meg kell hoznunk ezt az igencsak jelentős döntést...” A javaslat érdekes, de csak a megbeszéléssel

foglalkoznak, csak a kommunikáció érdekli őket. És hol marad az ima? Az ima nyitja meg a kaput a Szentlélek előtt, az imán keresztül kapunk inspirációt a továbbhaladásra. Az ima nélküli változtatások az Egyházban nem az Egyháznak, hanem csoportnak a változásai. És amikor az Ellenség, a Gonosz le akarja rombolni az Egyházat – mint mondtam –, akkor ezt mindegyik azzal teszi, hogy megpróbálja elapasztani forrásait, megakadályozza az imádkozást, és arra ösztönöz, hogy ilyen javaslatok születessenek. Ha abbamarad az ima, egy ideig úgy tűnik, hogy minden ugyanúgy folytatódhat, mint korábban, de rövid időn belül rájön az Egyház, hogy olyan lett, mint egy üres burok, elvesztette megtartó lényegét, s már nem rendelkezik a melegség és a szeretet forrásával.

A szent nőknek és férfiaknak nincs könnyebb életük, mint másoknak, nekik is meg

kell küzdeniük nehézségeikkel, sőt gyakran ellenségeskedéssel is találkozhatnak. De erősségük az imádság, amelyet mindig az Anyaszentegyház kifogyhatatlan „kútjából” merítenek. Imádsággal táplálják hitük lángját, ahogy a lámpások olajával tették. És így, hitben és reményben járva haladnak előre.

A szentek általában keveset számítanak a világ szemében, valójában mégis ők azok, akik fenntartják a világot, nem a pénz, a hatalom, a kommunikációs eszközök és hasonlók fegyvereivel, hanem az ima fegyvereivel.

Lukács evangéliumában Jézus feltesz egy drámai kérdést, amely mindig gondolkodásra készítet bennünket: „Amikor eljön az Emberfia, talál-e hitet a földön?” (Lk 18,8), vagy csak szervezeteket talál, csak „a hit vállalkozóinak” csoportjait találja, melyek mind jól szervezettek, jótékonykodnak, sok mindenrel foglalkoznak...? De vajon talál-e hitet? „Amikor eljön az Emberfia, talál-e hitet a földön?” Ez a kérdés egy olyan példabeszéd végén található, amely a kitartó, fáradhatatlan ima szükségességéről szól (vö. Lk 18,1–8). Tehát azzal zárhatjuk elmélkedésünket, hogy a hit lámpása mindig világítani fog a földön, amíg lesz az imának olaja. Az Egyház valódi hitének lámpása mindig világítani fog a földön, amíg lesz az imának olaja. Az ima segíti előre a hitet, az ima segíti előre szegény, gyenge, bűnös életünket. De az ima biztosan előreségíti!

Nekünk, keresztényeknek fel kell tennünk magunknak a kérdést: Imádkozom? Imádkozunk? Hogyan imádkozom? Mint a papagáj, vagy szívből imádkozom?

Hogyan imádkozom? Azzal a bizonyossággal imádkozom, hogy az Egyházban vagyok, és együtt imádkozom az Egyházzal, vagy inkább a saját elképzeléseim szerint imádkozom, és a saját elképzeléseimből csinálom imát? Ez pogány ima, ez nem keresztény ima! Megismétlem: azzal zárhatjuk elmélkedésünket, hogy a hit lámpása mindig világítani fog a földön, amíg lesz az imának olaja.

Ez lényegi feladata az Egyháznak: imádkozni és imádkozni tanítani. Nemzedékről nemzedékre tovább kell adnunk a hit lámpását az ima olajával. A hit lámpását, mely világosságot áraszt, s valóban úgy rendezi a dolgokat, ahogy azokat kell, de ez csak az ima olajával lehetséges. Különben kialszik. E lámpás fénye nélkül nem látnánk az evangelizálás útját, sőt, nem látnánk a helyes hit útját sem; nem látnánk testvéreink arcát, kik közelségünket és szolgálatainkat igénylik; nem tudnánk bevilágítani a helyiséget, ahol közösségben találkozunk... Hit nélkül minden összeomlik; és ima nélkül kialszik a hit. Hit és ima, együtt! Nincs más út. Ezért az Egyház, mely a közösségvállalás otthona és iskolája, egyben a hit és az imádság otthona és iskolája.

Fordította:
Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Ferenc pápa elismerte Bálint Sándor néprajzkutató hősies erényeit

Ferenc pápa május 22-én, szombaton fogadta Marcello Semeraro bíborost, a Szentek Ügyeinek Kongregációja prefektusát. Az audiencián engedélyezte egy vértanúságról és hat hősies erények gyakorlásáról szóló dekrétum közzétételét. Egy fontos lépéssel közelebb kerültünk Bálint Sándor boldoggá avatásához.

Bálint Sándor 1904. augusztus 1-jén született Szegeden. Az alsóvárosi paraszti életmóddal és az alföldi néphagyománnyal már gyermekkorában megismerkedett, melyet később maga kezdett el kutatni. A középiskolát a szegedi piaristáknál végezte, majd a Ferenc József Tudományegyetemen magyar–történelem szakos diplomát szerzett. Ugyanitt lett tanársegéd, később a Néprajzi Intézetben gyakornok, majd végül 1934-ben magántanárrá habilitálták. Professzorként óriási erőfeszítéssel és odaadással vállalta az Alföld, különösen az alföldi szakrális néprajz kutatását. 1944-ben nyilvános rendkívüli egyetemi tanár lett, 1947-ben nyilvános rendes egyetemi tanárrá nevezték ki a néprajzi tanszékre.

1951 és 1956 között a kommunista hatóságok eltiltották az egyetemi oktatástól, és csak 1957-től folytathatott újra oktatói tevékenységet. A szocializmus éveiben is rendőri megfigyelés alatt állt, majd 1965-ben koholt vádak alapján felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték. 1966-ban nyugdíjazták.

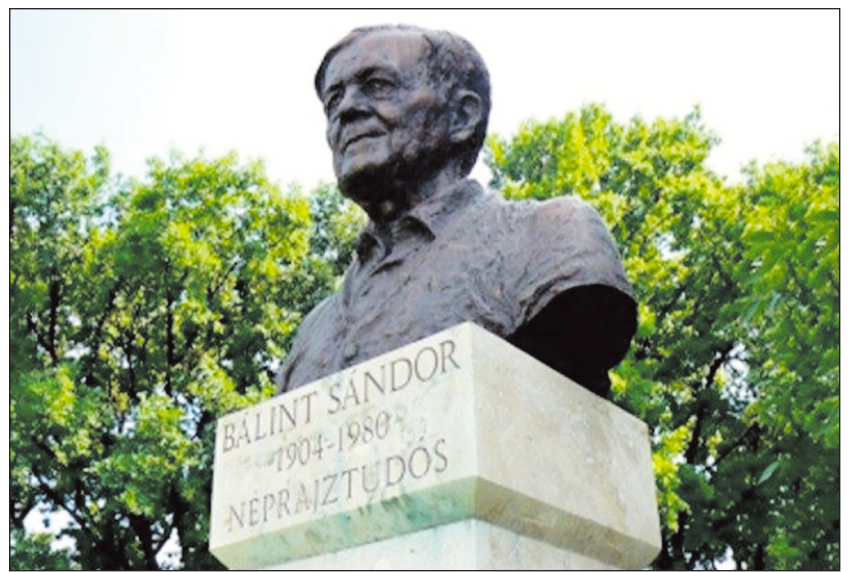
1980. május 10-én közlekedési balesetben hunyt el.

Hitvalló élete, máriás lelkesége, illetve szülővárosának hagyománya és kultúrája iránt érzett szeretete miatt már életében is nagy tisztelet övezte Bálint Sándort. Barna Gábor néprajztudós így foglalta össze – a tudományos és szakmai életben elődje – életét: „Bálint Sándor a keresztény humanizmus eszméinek képviselője, európai műveltségű és kitekintésű tudós, igazi pedagógus, hitvalló ember.”

Ferenc pápa a május 22-i audiencián jóváhagyta azt a dekrétumot, amely Isten szolgálója, Aguchitának nevezett Maria Agostina Rivas López

(világi nevén: Antonia Luzmila) szerzetesnő vértanúságára vonatkozik. A Jó Pásztor Szeretetről nevezett Mi-

asszonyunk Kongregáció tagja 1920. június 13-án született a perui Coracóban. A hit elleni gyűlöletből ölték meg 1990. szeptember 27-én Peruban, La Floridában.

A pápa jóváhagyta továbbá a hősies erények gyakorlásáról szóló dekrétumokat Bálint Sándor mellett az alábbi személyek esetében:

Isten szolgálója Felice Canelli olasz egyházmegyes pap, aki 1880. október 14-én született San Severóban, és ugyanott halt meg 1977. november 23-án.

Isten szolgálója Bernard Kryszkiewicz lengyel passzionista szerzetes pap, aki 1915. május 2-án született Mławában, és 1945. július 7-én halt meg Przasnysz-ban.

Isten szolgálója Mariano Gazpio Ezcurra spanyol ágostonos rekollektus szerzetes pap, aki Puente la Reina-ban született 1899. december 18-án, és Pamplonában halt meg 1989. szeptember 22-én.

Isten szolgálója Colomba di Ges Ostia, világi nevén Anna Antonietta Mezzacapo olasz kármelita perjelno, aki 1914. június 15-én született Marcianisében, és ugyanott halt meg 1969. augusztus 13-án.

Isten szolgálója Antonia Lesino olasz ferences világi, aki 1897. október 11-én született Milánóban, 1962. február 24-én halt meg Bresciában.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Szeged-Csanádi Egyházmegye

(Folytatás az 1. oldalról)

Hosszú idő után végre nemcsak lélekben ünnepelhetek együtt a Győri Egyházmegyében, hanem személyes jelenléttel is. A székesegyházban a vértanú püspökre emlékezve Veres András megyéspüspök mutatott be szentmisét.

A főpásztor köszöntötte az egybegyűlteket, majd emlékeztetett arra, hogy Apor Vilmos még a halálos ágyán is az egyházmegyéjéért és a papjaiért imádkozott. „Életpéldája legyen vonzerő számunkra, hogy mindig készen álljunk másokra figyelve végezni a szolgálatunkat, és ne féljünk az áldozatok meghozatalától sem” – fogalmazott Veres András.

Szentbeszédében Lukácsi Zoltán plébános arról beszélt, hogy annak idején az apostolok összegyűltek, és együtt imádkoztak a Szentlélek eljövételéért, de még ötven nappal Jézus kereszthalála és feltámadása után is félelemmel és bizonytalansággal néztek a küldetésük elé, melyet Jézus adott nekik. Szükségük volt a Lélek világosító és megerősítő kegyelmére ahhoz, hogy elinduljanak a teljes önátadás és mások szolgálatának útján, amely végül szinte mindegyikük esetében vértanúságba torkollott. Kétezer éve folyamatosan vannak követők, akik ugyanazzal az elszántsággal adják magukat Jézus követésére, ha kell, a mártírium tanúságtételében is, mint Apor püspök – mondta a szónok.

Homíliájában Lukácsi Zoltán kitért a mai világunkban tapasztalható jelenségekre is. Ma mi is átéljük a félelmet és

Hogyan kellene újrakezdeni?

Apor-emléknap Győrben

a tanácstalanságot. Bezárkózunk, félünk a vírustól, az olástól. Félünk az ismeretlentől, és az ismerősökben sem bízunk. Biztonsági rácsok, örök, maszkok tanúskodnak arról, hogy bizonytalanságban, félelemben élünk. Az online térbe szorult vissza a hitéletünk is, pedig Jézus személyesen érintette meg a ragályos betegeket, és milyen jó, hogy személyesen jelen van az Oltáriszentségben. Mi azonban jobban bízunk emberi eszközökben és erőfeszítésekben, mint a gondviselőben.

Holott más példák is állnak előttünk. Amikor keresztényellenes erők bukkantak fel a világban, mindig volt egy győri püspök, aki kész volt életét adni a hitéért, a hazájáért. Péter püspök a Szentföldön szenvedett vértanúságot,

Gergely püspök Muhi mellett áldozta életét a hazájáért, Balázs püspök Mohácsnál esett el, Apor Vilmos pedig a szovjet géppuska elé állva vállalta a mártírhálalt mások védelmében – fogalmazott a szentmise szónoka.

Ma a globalizáció állítja kihívások elé a hívő embert. Csapások sora ébreszt rá bennünket arra, milyen sérülékeny a társadalmunk, a gazdaságunk, a kultúránk. Az elmúlt évek békéje és jóléte elkényelmesítette és elbizakodtatta tette az emberiséget, amely száműzte az életéből Istent, és figyelmen kívül hagyta erkölcsi parancsait. Ma újra akarjuk kezdeni az életünket, és azt szeretnénk, ha minden ott folytatódhatna, ahol abbahagytuk. De hol is hagytuk abba? Vízözönszerűen árad

ránk a sok baj, a rontás, a bomlás jeleit látjuk mindeütt, és ipari méreteket öltött a hazugsággyártás.

Nehéz idők várnak ránk, keresztényekre. Meg kell szilárdítanunk a támasztóoszlopainkat, mert ki kell állnunk az értékeinkért a támadások, a

meg kell újulni, eltelni az igazsággal, a bölcsességgel és az értelemmel, és szolgálni embertársainkat. Vagy megújul a világ a Szentlélekben, vagy elveszik. Krisztusban kell keresni beteg világunk gyógyulását, az ő Lelkének erejében bízva. Példaként a tíz leprás történetére

csúfolódás, a düh, a megvetés és a meghamisítás keresztútjában, és nem szabad elbizonytalanodnunk. Kétezer év egyszerű hitvallói magasztos és felemelő példát adnak nekünk, messze felülmúlva azokat, akikre a világ példaként tekint. Hogyan kellene most újrakezdeni? Miért nem folytathatjuk ott, ahol abbahagytuk? Megértjük-e az idők jeleit, Isten jóságos, de egyre keményebb figyelmeztetéseit?

Lukácsi Zoltán úgy fogalmazott: csak egyetlen út van,

emlékeztetett. Mind a tízen megtisztultak, de közülük csak egy ment vissza Jézushoz, hogy köszönetet mondjon neki. Ennek az egynek mondta Jézus, hogy menj, a hited gyógyított téged. Vajon a többiek gyógyulása nem volt teljes? Úgy tűnik, nem. Visszakapták ugyan a korábbi életüket, a testi épségüket, de belül tovább romlottak, mert ott folytatták az életüket, ahol akkor tartottak, amikor megbetegedtek. Jézus azonban nem azért gyógyította meg őket a betegségből,

Szűz Mária a szeretet kötelékével fűz egybe minket

Karizmák ünnepe Mariaremetén

(Folytatás az 1. oldalról)

Isten szeretne közösségekben lenni velünk, ezért lett emberre, és ezért van velünk Jézus az Oltáriszentségben. Azért küldte el a Szentlelket, hogy szívünkben állandóan ott visszhangozzék az ő szava, jelenléte. Am ez csak úgy lehetséges, ha figyelünk rá, ha hívjuk, ha fontos nekünk a vele való közösség. Nem úgy kell ezt elképzelni, hogy a Szentlélek egyszer leszállt ránk, és attól kezdve nincs semmi dolgunk. Az emberi kapcsolatok is elhalnak, ha nem ápoljuk őket. A Szentlélek arra vágyódik, hogy betöltsön bennünket. Az Istennel való élet folyamatos növekedés; csak akkor tud kibontakozni, ha ott van a szívünkben a vágy, a figyelem Istenre, jelenlétének jeleire. A Szentlélek szeretne újra és újra meglepni bennünket, de ezt csak akkor tudja megtenni, ha megnyitjuk előtte a szívünket. Ehhez a leghatékonyabb segítség, ha rendszeresen szentgyónáshoz járulunk, mert a bűn az, ami elhomályosítja lelki látásunkat. Ezért folyamatosan kérünk kell a Szentlélek megvilágosító kegyelmét. A Lélek kegyelmével felismerhetjük azt is, hogy miért hív meg bennünket Isten abba az élethelyzetbe, amelyben éppen vagyunk. Ha figyelünk a Lélekre, észrevehetjük, hogy mindig jelen van az életünkben, még a legapróbb dolgokban, például

abban is, hogy hol tudunk leparkolni az autónkkal.

A rendezvényen természetesen szó esett a szeptemberi Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusról (NEK) is. Mohos Gábor, a NEK titkárságának vezetője, Fábry Kornél, a NEK főtitkára és Erney Áron, a titkárság önkéntes-koordinátora, a rendezvényiroda vezetője részletesen ismertették a programot, amely megtalálható a www.iec2020.hu honlapon.

Déli tizenkét órai kezdettel Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be ünnepi szentmisét. A főpásztor a következőket mondta: Nagy öröm számomra, hogy együtt lehetünk.

Kérjük mindannyiunk számára a Szentlelket, hogy újult erővel és lendülettel folytathassuk küldetésünket – fohászkodott a bíboros, majd így folytatta:

A mai evangéliumban hallottuk Jézus szavait, amelyeket a kereszten mondott. János apostolhoz fordulva így szólt: „Íme, a te anyád”, Szűz

Máriának pedig ezt mondta: „Íme, a te fiad.” A Szűzanya tisztelete a kezdet kezdetétől eleven volt az Egyházban. Az efenezusi zsinat 431-ben kijelentette, hogy Szűz Mária valósá-

g megújuló emberiség, az Egyház kezdeténél. Már Szent Pálnál felmerült a gondolat, hogy Krisztus Testének tagjai vagyunk. Ha pedig Mária Krisztus édesanyja, hogy ne volna édesanyja Testének, az Egyháznak is?

Ezt a kérdéskört azonban csak a középkorban kezdték határozottabban kifejteni. Ekor megjelent az Egyház Édesanyja című egyes imádságokban, himnuszokban. Szent Antoninus firenzei püspök az 1400-as években ép-

gos Istenszülő. Az első évezred során mégsem használták Szűz Máriára az Egyház édesanyja címet. Pedig a gondolat akkor is közel állt az emberek szívéhez. Párhuzamot láttak Éva és Mária között. Évát a Teremtés könyve minden élők anyjának nevezte (vö. Ter 3,20). Mária pedig ott állt édesanyaként a Krisztusban

pen János evangéliuma alapján (Jn 19,27) ezeket a szavakat tulajdonítja a szenvedő Jézusnak: „Íme, a te anyád, ó, Sion. Ó, Egyház, azt akarom, hogy az én édesanyám a te anyád legyen. Nekem vér szerinti anyám, neked lelki édesanyád legyen.” XIV. Benedek pápa 1748-ban hangsúlyozta, hogy Szűz Máriát

hogy zavartalanul folytathassák a korábbi hétköznapijait. Jézus éppen a romlásba vezető hétköznapiakból akar kiemelni minket, és átmenteni bennünket egy másik valóságba, Isten országába.

Apor Vilmos életáldozatának köszönhetően a megmenekült lányok és asszonyok tudták, hogy új lehetőséget kaptak, és a félelem, a bezártság után bátran és tisztán kezdhették újra az életet. Tanúskodhattak a csodáról, mert tudták, hogy kinek köszönhetik az életüket: Istennek és Isten választottjának, aki által működni kezdett Isten Lelkének ereje a környezetükben.

Legyünk mi is hálások Istennek, és ébresszük fel a hálát másokban is. Apor Vilmos megtanított bennünket arra, hogy képesek legyünk túllátni a világ dolgain, tülelmekedni a közvetlenül megtapasztalható anyagi valóságon. Kérjük mi is az erősség lelkét, hogy Istenhez fordulva tudjuk újra kezdeni az életünket – mondta Lukácsi Zoltán.

A szentmise végén Veres András püspök és az asszisztencia Apor Vilmos szarkofágjához vonult, ott imádkoztak a vértanú püspök közbenjárásáért.

A püspöki szentmise zenei szolgálatát a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet énekkara látta el. A szentmisén felhangzott a *Missa de angelis* gregorián mise, Halmos László *Ecce sacerdos*, valamint Horváth Csaba *Himnusz Apor Vilmoshoz* című kórusműve.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

mint szerető édesanyját hagyta a haldokló Jézus az Egyháza. XIII. Leó pápa pedig a XIX. század végén kifejezetten azt írja egyik enciklikájában, hogy Szűz Mária az Egyház valóságos édesanyja. A későbbi pápák is használták ezt a címet Máriára. Szent VI. Pál pedig a II. vatikáni zsinat végén többször is az Egyház Anyjának nevezte Szűz Máriát, és hangsúlyozta, hogy méltán tisztelhetjük őt ezzel a névvel.

Erdő Péter leszögezte: Szűz Máriának ez a címe nem elméleti megfontolásokra ösztönöz bennünket, hanem inkább vallásos életünket segíti. A szeretet kötelékével fűz egybe minket. Kérjük, hogy imádkozzon most is az Egyházzal, hogy új pünkösdi tanúi lehessünk. Kérjük őt erre most, május végén, a Loretói litánia elimádkozásával. Június 5-én pedig, Úrnapija előtti szombaton vegyünk részt minél többen szentségimádáson délután öt és hat óra között. Csatlakozzunk az egész világot átölelő imaközösséghez. Ezzel is készülünk lelkileg a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra – mondta homíliájában a bíboros.

A szentmise végén Erdő Péter a papi hivatásokért kért imát a hívektől. Az ünnepi megemlékezésen Csizsér László és együttese végzett zenei evangelizációt.

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A BIBLIA ÜZENETE

Az egyetlen világosság

Mt 28,16–20

Mindent átformáló belső tűz járta át a tanítványokat pünkösdkor, ezt ünnepeltük a múlt vasárnap. Ők ekkor ismerték meg igazán az Isten Lelkét, és ekkor ébredtek rá: erre a mennyei lángra továbbra is rábízhatják magukat. Szükségük is lesz rá, hiszen a lelkesedés önmagában igen kevés az apostoli küldetés teljesítéséhez. Mennyei világosságra lesz szükségük döntéseikhez, az Erősség Lelkére a megpróbáltatások viseléséhez, további kegyelmekre a feltámadt Krisztusról szóló hiteles tanúságtételhez.

A mai evangéliumi szakaszban a Lélek még nem jött el, és Jézus is még csak készül „hazatérni” a mennyei dicsőségbe. Nem is csoda, hogy a tanítványokban még kételkedés honol: értik is, nem is azt, ami történik. Jézus valóban feltámadt, néha meg is mutatkozik, de aztán újra eltűnik; mennybemenetelére készül, és a megígért vigasztalóról is szól, akit az Atya küld az ő nevében. Előre vetíti, hogy őt már nem fogják látni, de azt is, hogy nem hagyja őket árván. Isten Fia azt rendeli, hogy tegyenek mindenkit tanítványává, Isten gyermekeivé, mégpedig a keresztség által, melyet az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében kell kiszolgáltatniuk. Hogy ki is ez a három személy, arra maguktól sose jöttek volna rá, csak Jézus tanításából, a Lélek által.

Az apostolok rengeteg nehézséggel találják szemben magukat. „Az Úr az Isten és senki más!” — hallottuk az olvasmányban. A zsidók hite nem tűr más istenséget Jahve mellett. Hogyan magyarázzák el nekik, hogy az Atyával együtt a Fiú és a Szentlélek is valóságos Isten, mégsem három Isten, hanem egy? A Szűzanya

csendben „súghat”: ő előbb lett a Szentlélek hordozója, akinek világosságában megértette: Isten Fiát hordozza méhében. A „megoldás” erre mutat: Lélek-hordozókká válni, s a továbbiakat a Lélek személyesen fogja megtanítani nekik, és általuk mindenkinek.

Hogy milyen érveket adott a tanítványok ajkára a Lélek, kevésbé tudjuk; a választott nép felé leginkább az ószövetségi ígéretek beteljesedéséről beszélhettek. A későbbi megközelítésekből merítsünk most Szent Ágostontól: az Atya a világosság forrása, a Fiú „világosság a világosságtól”, a Szentlélek pedig szintén világosság, hiszen kettőjük kölcsönös szeretetéből származik. Lehet, hogy sokszor külön-külön érzékeljük fényüket, de hármójuk szoros egysége mégsem három különböző fénycsóva, hanem egyetlen világosság.

Az isteni személyek nemcsak arra hívnak, hogy lépünk be bátran az életükbe, hanem arra is, hogy egymással is kerüljünk minél mélyebb szeretetközösségbe, leginkább az irgalmasság cselekedeteinek gyakorlása által. Képmutatás lenne áradozni a Szentháromság végtelen szeretetéről, ha nem veszem észre a szenvedőt, a rászorulót; hamis dolog dicsőíteni őt a legjobb imákkal, miközben másokat becsmérlek, megszóllok, elítélek. Az Atya és a Fiú és a Szentlélek szeretete nem elvont, hanem nagyon is konkrétan van jelen az életünkben. Legyen a mi szeretetünk is minél konkrétabb, és akkor észrevesszük: jó cselekedeteink közben a Szentháromság is „ránk talált”!

Kovács Zoltán

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (22.)

A felolvasott szentírási szakaszok után természetesen a görögkatolikus Szent Liturgiában is van szentbeszéd. Ennek gyökeréről többek között már Szent Jusztinosz (165) is tanúsodik, aki így ír: „Miután a felolvasó a felolvasást befejezte, a főpap intelmeket és buzdításokat intézett hozzánk, s kért bennünket, hogy kövessük ezeket a dicső példákat.” Fontos része tehát a Liturgiának, még ha a liturgikonban nincs is rá utalás. Érdekes viszont, hogy a bizánci hagyomány szerint utána nincs csend. A „szent csend” fogalma a görögöknél ismeretlen. Az egyik liturgiatudós úgy magyarázta ezt, hogy ha a hangos ima vagy ének elhallgatna, azonnal belekezdenek „legalább” a zsoltározásba, hogy ne legyen kitöltetlen idő. Ez a gondolat és tény felhívja a figyelmet a Liturgia közösségi mivoltára.

A szentbeszéd után tehát azonnal folytatódik a szertartás, mégpedig egy hangos könyörgéssorozattal. Ez megfelel a latin rítusú „hívek egyetemes könyörgésének”. A szövege viszont nálunk állandó, kötött. Legfeljebb pótlásként, illetve kiegészítésként lehet beilleszteni egy-egy könyörgést betegekért, minden jó kérésre, elhunytakért vagy más szándéokra. A többi kérés azonban mindig állandó és változatlan.

Ezt a könyörgéssorozatot hívjuk kettős ekténiának. Olykor hármasnak is nevezik. Kettős, mert két sorozatból áll össze. Az első kéréseire csak egyszeres „Uram, irgalmazz” a válasz, a második részére pedig már háromszoros. S éppen ezért kapta a „hármass” elnevezést: a háromszoros „Uram, irgalmazz” válasz miatt.

Míg a Szent Liturgia első nagy kérésorozata – a „békességi ekténia” – mindenféle kérést tartalmazott, addig ennek a könyörgései csak személyekért szólnak. Az első kettőben egyszerűen csak arról van szó, hogy „mondjuk mindnyáján” (azt, hogy az Úr irgalmazzon nekünk); majd így folytatja a pap: „hallgass meg minket és könyörülj”. Tehát

az együtt imádkozó közösség tagjaiért szólnak a kérések, továbbá azokért, akiket ők gondolatilag belefoglalnak az imádságba. A hármass „Uram, irgalmazz” előtt is általánosan szól a mindenkire vonatkozó kérés. Majd a második ilyen könyörgésben a püspökért, a lelki atyáért, sőt „Krisztusban minden atyánkfiaért” könyörgünk. A közös imádkozás egyetemessége tehát továbbra is kifejezésre jut, amint az a liturgia alapértelméből következik. Ennek egy további jele az utolsó kérés, amely a templomban jelen lévőkért, a népért, a jötevőkért és általában minden igaz hitű keresztényért szól. Nem kevesebbet kérünk, mint „nagy és bő kegyelmeket”, vagyis a legtöbbet, amit odaföntől kaphatunk.

Mindezt pedig igyekszünk nagyon buzgón tenni, amint az „Uram, irgalmazz” háromszoros éneklésével kifejezésre juttatjuk. Az ekténiának pedig a harmadik, kevésbé közismert elnevezése – a „buzgó ekténia” – ugyanezt mondja. Ismerős olyan gyakorlat is, hogy a székesegyházakban a kórus folyamatosan éneklí az „Uram, irgalmazz”-t, miközben a diakónus az ekténia kéréseit éneklí.

A pap közben elhangzó csendes imádsága is azért szól, hogy az Úr fogadja el a „buzgó könyörgést”, és küldje le bő kegyelmét „reánk és minden népre”.

Ivancsó István

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése (105/2.)

A *Te Deum laudamus* himnusz tizenhatodik versének alapjait keresve elsőként az Egyház hitvallásaihoz fordulunk. A *Traditio apostolica* szövegében találjuk a következő megfogalmazást: „aki a Szentlélektől Szűz Máriából született” (DH 10). Hasonló megfogalmazás szerepel Toledói Szent Ildefonz *De cognitione baptismi* című művében (DH 23). A nyugati hitvallásformulák mellett mégis a keletiek felé fordítjuk figyelmünket, és leginkább Jeruzsálemi Szent Kúrillosz katekéziseit olvasva keressünk választ: „Teli ajakkal magasztaljuk a Szűztől született Istent. (...) Legelőször is azt kérdezzük magunkban, minek a kedvéért szállt alá Jézus? (...) Nagyon megsebzett volt az emberi nem, lábától a fejéig nem maradt rajta ép rész. (...) Nem hagyta az Atya elveszni nemünket. Elküldte a mennyből Fiát, az Urat, az orvost. (...) Ám lássuk világosan, hogy szűztől születik az Úr. (...) Az illetet a legtisztábbhoz és a tisztaság Tanítójához, hogy szennytelen menyegzői szobából jöjjön ki. (...) *Nem szégyellte tehát, hogy ilyen tagokból álló testet vegyen fel, aki ezeknek a testtagoknak az alkotója.* Ki mondta ezt nekünk? Jeremiásnak mondja az Úr: Mielőtt megalkottalak volna, az anyaméhtől fogva ismertelek téged, és mielőtt anyád megszült volna, megszenteltelek. *Aki tehát az ember megalkotásánál nem utálkozott tőle, hogy hozzáérjen, ő szégyellte volna a maga miatt alkotott szent testet megalkotni, az istenség függönyét?*” (XII. katekézis, 1.3.7.8.23.26; vö. DH 41.)

Ezt követően Szalmiszi Epiphániosz rövidebb hitvallása már így szól: „aki értünk, az emberekért és a mi üdvösségünkért leszállott

a mennyből, és megtestesült a Szentlélekből és Szűz Máriából, és emberré lett” (DH 42). A bővebb formula (DH 43) az Athanasziosz-féle hitvalláson keresztül (DH 46) mindig pontosodott és csiszolódott a hittitok megfogalmazása. Kérdésünket tekintve figyelemreméltó a Nagy Szent Makariosz bölcs mondásaiból kiolvasható szöveg: „aki az idők beteljesedésével a bűn eltörlésére otthont vett a testben, amely Szent Szűz Máriából való születéssel valósult meg benne” (DH 55; vö. 56).

Az I. toledói zsinat hitvallásában már a következőket olvassuk: „Isten megszentelte a Boldogságos Szűz Mária méhében, és a Fiú onnan férfi magja nélkül nemzettetett, valóságos embert vett fel magába (atque ex ea verum hominem, sine viri generatum semine suscepisse). (...) Ő Urunk, Jézus Krisztus” (DH 189).

Alapvetően megmarad a kérdés, hogy a *Te Deum laudamus* krisztológiai tételeinek és sorainak szerkesztője mennyire értelmelte a megtestesülés misztériumában a megváltó keresztalált, amellyel Isten Báránya megmentette a világot: „hogy a vétkeknek kiszolgáltatott teljes embert megszabadítsa minden bűntől” (DH 149; vö. 231), ahogyan a XI. toledói zsinat hitvallásában olvassuk: „A három személy közül egyedül a Fiú személyéről hisszük, hogy az emberi nem megszabadításáért (pro liberatione humani generis hominem verum assumpsisse) bűn nélküli, igaz emberséget vett fel a Szent és Szeplőtelen Szűz Máriától” (DH 533; vö. DH 539).

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Pamphilosz

Június 1.

Előkelő pogány család fia volt, Beryt legjobb iskoláiban tanult, majd állami hivatalnok lett. Amikor megismerte a kereszténységet, lemondott tiszttségéről, és Alexandriába utazott teológiát tanulni. A Szentírás és a keresztény irodalom szakértője lett, a nagy elődök közül különösen megkedveltette Órigenészt.

Tanulmányai befejeztével a palesztinai Cezaréába ment, ahol Agapiosz püspök pappá szentelte. Pamphilosz egész apai örökségét szétosztotta a szegények között, és aszketikus életet élt.

Sevillai Izidor mellett ő lett Cezaréában az Órigenész által alapított teológiai iskola vezetője és a könyvtár fejlesztője. A könyvvállomány nagy részét, az egész őskeresztény irodalmat Pamphilosz szerezte be. Fáradozásainak eredménye volt az Órigenész Hexaplijáról, a Biblia hat különböző szöveghagyományának kiadásáról készített értékes másolat. Az Újszövetség

Órigenész által kidolgozott szövegalakjának megbízható másolására is nagy gondot fordított. Az Ó- és Újszövetség még ma is meglévő kéziratjai közül néhány Pamphilosz és Izidor gondos munkáját dicséri.

Maximus Daia császár keresztényüldözése során, 307-ben letartóztatták. Urbanus, Palesztina helytartója parancsára kegyetlenül megkínozták, majd csaknem két évre börtönbe vetették. Fogsága idején hozzálátott, hogy megírja Órigenészt védelmező könyvét: ötkötetes munkáját azoknak a hitvallóknak ajánlotta, akiket kényszermunkára ítélték, és Palesztina bányáiban és kőfejtőiben raboskodtak. Arra tett kísérletet, hogy Órigenész krisztológiáját, Szentírás-magyarázatát megvédje a vádakkal szemben.

Urbanus helytartó halála után, 309-ben Firmilianus prefektus újból elővezettette, a bíró pedig, mivel látta, hogy rendíthetetlenül kitart hite mellett, máglyahalálra ítélte. Valens jeruzsálemi diakonussal és a jamniai Paulusszal együtt szenvedett vértanúságát.

L. K.

A hét liturgiája

B év

MÁJUS 30., SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAPJA (Évközi 9. vasárnap, Szent István király ereklyéinek átvitele, Janka, Nándor, Zsannett) – MTörv 4,32–34.39–40 *Csak egy Isten van, az ég és a föld Ura.*) – Róm 8,14–17 *(A fogadott fiúság Lelkét nyertétek el, általa így szólítjuk Isten: „Abba, Atya!”)* – Mt 28,16–20 *(Jézus tanítani és kereszteni küldi apostolait az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében.)* – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét – **Éneklend:** Ho 105 – ÉE 572, 418, Ho 105 – ÉE 131, Ho 104 – ÉE 574, Ho 274 – ÉE 361.

MÁJUS 31., HÉTFŐ (Angéla, Petronella) – Tób 1,3; 2,1a–8 – Mk 12,1–12 – **Zsolozsma:** I. zsoltárhét.

JÚNIUS 1., KEDD – **Szent Jusztinosz vértanú emléknapja** (Tünde, Paméla, Kund) – Tób 2,9–14 – Mk 12,13–17.

JÚNIUS 2., SZERDA – **Szent Marcellínusz és Szent Péter vértanú emléknapja** (Kármén) – Tób 3,1–11a.16–17a – Mk 12,18–27.

JÚNIUS 3., CSÜTÖRTÖK – **Lwanga Szent Károly és társai ugandai vértanúk emléknapja** (Klotild) – Tób 6,10–11; 7,1.9–17; 8,4–9a – Mk 12,28b–34.

JÚNIUS 4., PÉNTEK (Bulcsú, Kerény) – Tób 11,5–17 – Mk 12,35–37.

JÚNIUS 5., SZOMBAT – **Szent Bonifác püspök és vértanú emléknapja** (Fatima, Regináld) – Tób 12,1.5–15.20 – Mk 12,38–44.

JÚNIUS 6., VASÁRNAP – **KRISZTUS SZENT TESTE ÉS VÉRE, ÚRNAPJA** (Évközi 10. vasárnap, Szent Norbert püspök, Cintia) – Kiv 24,3–8 *Mózes az áldozati állatok vérével meghintette a népet az Úrral kötött szövetség jeléül.*) – Zsid 9,11–15 *(Krisztus vére megtisztítja lelkiismeretünket a holt cselekedetektől.)* – Mk 14,12–16.22–26 *(Jézus az utolsó vacsorán saját testét és véréát adja apostolainak.)* – **Éneklend:** Ho 106 – ÉE 572, 419, Ho 105 – ÉE 167, Ho 134 – ÉE 540, Ho 280B – ÉE 132.

Isten nem tesz köztünk különbséget

Bacsa Dávid káplán a Reménykör üzenetéről

A Reménykör egy olyan összefogás, melynek keretében maguk az érintettek és az őket támogató emberek együtt munkálkodnak a speciális szükségletű emberek teljes befogadásáért az Egyházban. Bacsa Dáviddal, a keszthelyi Kis Szent Teréz-bazilika káplánjával, a Reménykör tagjával beszélgettünk a kezdeményezésről, elfogadásról és befogadásról.

– Mi a Reménykör összefogás célja, és kik vesznek részt benne?

– Van egy kifejezés: Semmit rólunk nélkülünk. A Reménykör összefogással a tartós fogyatékos-sággal élőket úgy próbáljuk az Egyházba integrálni, és úgy alakítjuk ki az akadálymentes környezetet a vallásos élet területein, hogy őket is bevonjuk a döntésekbe. A Reménykör tagjai sokfelől érkeznek. Nagy Sándor atya a hallássérült emberek referense, én magam hallássérült vagyok és hallássérültekkel foglalkozom, Neruda Károly atya az értelmileg akadályozottak referense, de van köztünk hallássérült volt iskolai igazgató és autizmus spekt-

elv mentén, amit az elején említettem: Semmit rólunk nélkülünk. Szeretnénk érzékenyíteni az egyháziakat, a plébániai közösségeket. Szeretnénk, ha az emberek észrevennék maguk körül azokat, akik segítséget szívennek, és ha az örömhír mindenkihez, a fogyatékos-sággal élőkhez is eljuthatna.

– Hogyan valósulhat meg ez a mindennapokban, a gyakorlat szintjén?

– Konkrét célokat tűztünk magunk elé. Szeretnénk kiadni egy könyvet CD-melléklettel a speciális szükségletű emberek lelkipásztori ellátásáról. Tervezzük, hogy elindítunk egy telefonvonalat, ami arra szolgál, hogy tanácsot, segít-

rum zavarral élő fiatal, érintett szülő is.

Ferenc pápa a legújabb, Fratelli tutti (Mindnyájan testvérek) kezdetű enciklikájában azt írja, vegyük észre a körülöttünk élő emberek szükségleteit, és hajoljunk le hozzájuk, segítsük őket (31.). Az Egyháznak mindig is megvolt a tanítása a hátrányos helyzetű emberek méltóságáról. Az Egyház társadalmi tanításának kompendiumában ezt olvashatjuk: „A hátrányos helyzetű személyek teljes értékű emberi szubjektumok, jogok és kötelességek alanyai: »éppen korlátaik, a testükbe és képességeikbe írott szenvedések emelik még magasabbra az ember méltóságát és nagyságát«” (148.). Azáltal, hogy valaki meg van keresztelve, kötelezettségek és jogok alanya. Az Egyházi Törvénykönyv is lefekteti: minden Krisztus-hívő részesülhet Isten igéjéből. De hogyan hallja az evangéliumot, aki hallássérült?

Mi, a Reménykör tagjai minden hónapban összegyűlünk, most a járvány miatt online konferencián. 2018 decemberében volt az első ilyen találkozásunk. Idén március óta a Hetvenkét Tanítvány Mozgalom egyik csoportjaként működik az összefogás.

A cél, hogy az érintettek elmondhassák, hogyan tudnánk a nagy közösségre hatni azon

seget kérhessenek az érintettek, vagy egyszerűen csak elérjenek valakit, aki meghallgatja őket.

Szeretnénk felvenni a kapcsolatot a fogyatékos-sággal élők családjaival, hogy szem-

”

Azáltal, hogy érintett vagyok, hitelesebbé válik az odafordulásom a hallássérültek felé.

Mert azt mondhatom: tudom, milyen nehézségekkel kell szembenéznem

beszéljünk a valós problémákkal. Nagyon összetett nehézségekkel kell megküzdenniük ezeknek a családoknak. Például egy anyuka, aki autizmus spektrum zavarral élő gyereket nevel, nem mondhatja azt, hogy csak leszalad a boltba. Természetesen jön az ötlet, hogy felajánljuk: valaki arra a

fél órára odamegy, és vigyáz a gyerekekre. Ám az a gyerek nem biztos, hogy elfogad egy idegent. Akkor ez az anyuka egy életre le van kötve? Nagyon fájdalmas kérdések ezek, és mélyre vezetnek. Ferenc pápa sokszor hangsúlyozza: lépünk közel, érintsük meg mások sebeit. Úgy tudunk igazán segíteni, ha azt adjuk, ami a másiknak jó, nem pedig azt, amiről úgy hisszük, hogy jó neki.

Egyházközségi szinten is szeretnénk érzékenyítést végezni. Ehhez keresünk helyi koordinátorokat, akik bemutatták a speciális szükségletű emberek lelkipápasztornak lenni hallássérülteként?

Felvettük a kapcsolatot az egyházmegyékkal, hogy kérjük a honlapok akadálymentesítését a gyengénlátók számára, pozitív visszajelzéseket kaptunk ezzel kapcsolatban. De szeretnénk ezt a folyamatot a plébániai honlapoknál is elindítani.

Együttműködünk a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus szervezőivel. Ennek eredményeként a regisztrálók például jelezni tudják, ha valamilyen speciális segítséget kérnek. Nyárra tervezünk egy kerekasztal-beszélgetést is arról, hogyan tudnánk akadálymentesíteni a kongresszus programjait.

Szeretnénk egy internetes adatbázist készíteni az akadálymentesített egyházi intézményekről. Cél az is, hogy azokban a templomokban, ahova rendszeresen járnak hallássérültek, biztosítsunk jeltolmácsolószolgálatot. Emellett szeretnénk a jeltolmácsok számára egy egyházi jelnyelvi tudástárat is készíteni a speciális kifejezésekről; erre kapunk támogatást a Miniszterelnökségtől.

– Úgy tűnik, nagyon tudatos érdekképviselőre van szükség a fogyatékos-sággal élők részéről az Egyházban, amelytől talán joggal várhatnánk el, hogy befogadóbb legyen...

– Az Egyház befogadó. Tanítja, hogy a keresztségből adódóan minden embert egyenlő méltóság illet meg, mindegy, ki milyen életállapotban, fizikai vagy lelki adottságokkal él. Isten előtt nem kell teljesítenie senkinek.

A megvalósítással vannak problémák, hiszen mindig van, ami prioritást élvez a pasztorációban, és vannak peremterületek. A fogyatékos-sággal élők pasztorációja ez utóbbiak közé tartozik. A célunk nem az, hogy átbillent-sük a mérleg nyelvét, hanem hogy valóban észrevegyük a körülöttünk élő emberek szükségleteit, és megadjuk nekik, amire szükségük van, beleértve az Isten igéjében és a szentségekben való részese-dést is. Az Egyház természetesen felülről építkezik, ezért vannak az iránymutatások – mi ezeket próbáljuk helyi szinten megvalósítani. A remény munkatársai vagyunk, azon dolgozunk, hogy az Egyház otthon legyen minden ember számára.

– Említette a személyes érintettségét. Mit jelent lelkipáspásztornak lenni hallássérülteként?

– Azt szoktam mondani Pál apostol szavaival: „Tövis-t kap-tam a testembe” (2Kor 12,7) – a fülemből a két kis készüléket.

Nem hallom vissza a saját hangomat, ezért például nem tudok énekelni. Az iskolában mindig előre kellett ülnöm, hogy halljam, amit a tanár mond. Meg kellett tanulnom, hogy merjem beismerni, ha valamit nem értek, és merjek visszakérdezni. Nagyon jó emberekkel ajándékozott meg a Jóisten, és a tanáraink is un-szoltak, hogy csak csináljam... Később mindez gyümölcsöző-vé vált, hiszen az életben so-sem vagyunk készek. Mindig tanulnunk kell, és erre az képes, aki beismeri, hogy van-nak hiányosságai.

Isten elhívott a papi szolgálatra. Én pedig nem is gondoltam, hogy a diploma után még doktorátust is szerezek; idén fogom megvédeni a doktori címet. A hallássérültek pasztorációjára vonatkozó egyetemes egyházjog magyarországi alkalmazása a disszertációm témája. Én ezzel tudom szolgálni a magyar Egyházat. Ami sérülés, úgy tűnik, áldással lehet mások számára. Emellett pedig azáltal, hogy érintett vagyok, hitelesebbé válik az odafordulásom a hallássérültek felé. Mert azt mondhatom: tudom, milyen nehézségekkel kell szembenéznem.

– Egy átlagos plébániai közösség hogyan tudja jól befogadni a speciális szükségletű embereket?

– Türelemmel. Ha empátiával, érzékenyen tekintenek a másik nehézségeire, akkor megtörténik a befogadás. Például egy autizmus spektrum zavarral élő gyerektől

mindenkinek el kell fogadnia, hogy néha hangoskodik a templomban. Ha a többi gyerek látja, hogy a szülei megértéssel fordulnak a speciális szükségletű gyerek szüleihez, s ugyanakkor megmagyarázzák nekik, hogy azért mert ő hangoskodik, te ezt nem csinálhatod, akkor bennük is kialakul az érzékenység. Ez egy folyamat. Meg kell élnünk a türellem vértanúságát azáltal, hogy meghaladjuk önmagunkat, hogy a magunkénak érezzük a másik nehézségeit.

– Fel kell tennünk magunknak a kérdést, képesek vagyunk-e úgy tekinteni a fogyatékos-sággal élő emberekre, mint Isten képmásaira.

– A Jóisten mindannyiunkra igent mondott, arra is, aki fogyatékos-sággal él. Isten minden-kire úgy tekint, mint szeretett gyermekére. Mi vagyunk, akik kategóriákba soroljuk az embereket. Olyan kategóriákba, melyeket aszerint alakítottunk ki, hogy ki mennyire hasznos a társadalomban, ki milyen munkát végez, és milyen mértékben építi a fennálló rendet. De láttunk már olyan rendet, amikor azt mondták: az egyházi emberek nem hasznosak. Vagy nézzük meg, hány beteg ember csat-tan ki az életörömtől, és hány egészséges életunt...

Mindig térjünk vissza a legfontosabb kérdéshez: mi a Jóisten terve velem? Ő ide helyezett, ebbe az országba, ebbe az időbe, hogy a bennem lévő képességeket ki tudjam bontakoztatni a magam és a körülöttem élők javára. És a fogyatékos-sággal élőknek is a feladatot adta, hogy szeressenek.

Mi, Krisztus követőiként Istennel akarunk találkozni, aki a szeretet. Isten szeret. Merjünk hát szeretni.

Szalontai Anikó
Fotó: Kovács Antal

Jó szponzoruk van

Szombathely-Szóllós Jézus Szíve-templomában jártunk

Száz év alatt kétszer építettek templomot a gyöngyösszóllósiek. Az ezredfordulón jövőbe látó módon, nagy közösségi terekkel megálmodott Jézus Szíve-templom ma sok plébániai esemény otthona. Az elődök áldozatának köszönhetően húzták fel annak idején a falakat, ma pedig az utódok munkájával erősödik a közösség. A templomépítő, ma nyolcvannyolc éves Horváth Lajos kanonok atyát és utódját, Fekete Szabolcs Benedek plébánost, püspöki irodaigazgatót kérdeztük múltjukról és jelenükről.

Gyöngyösszóllós ma Szombathely kertvárosi része, a múlt század elején még önálló település volt. Az 1933-ban a megyeszékhelyhez csatolt Szóllós manapság az egyik legkedveltebb városrész, ahol egymás után épülnek a lakóparkok, és néhány éve új utca is nyílt.

A Jézus Szíve-egyházközség 1930-ban alakult. Templomuk nem volt, az istentiszteleteket a Szóllós utcai iskolában kialakított szükségkápolnában tartották. Hamarosan gyűjtést indítottak templom építésére, és 1943-ban már a szentelést ünnepelték. A szóllósi hívek azonban nem sokáig örülhettek új templomuknak. Lajos atyának így mesélte el elődje, Németh János: „1944. október 21-ét írtunk. Bombázták a várost. Tíz perccel azelőtt hagytam el a templomot, hogy egy amerikai gép bombát dobott a fentről rakárnak vélt épületre.” Minden romba dőlt, csak téglák maradtak a falakból. Az újjáépítésre gondolni sem lehetett. A hívek visszaszorultak a szükségkápolnába, amit a templom romjaiból összehordott téglákból egy oldalhajóval bővítettek. Hatvan éven át itt zajlott az egyházközség élete. „2004-ben, amikor az utolsó búcsúmisét mutattuk be itt, sokan sírtak. Emlékek sokasága kötötte a híveket ezekhez a falakhoz” – meséli Horváth Lajos. A karácsony éjféli szentmisére már az új templomban gyűltek össze a gyöngyösszóllósiek, zsúfolásig megtöltve az épületet, amelyben az ő hozzájárulásuk is benne volt.

A templomépítés története 1997-ben kezdődött, amikor Horváth Lajost ide helyezték plébánosnak és püspöki irodaigazgatónak. Az első szentmise alkalmával kihirdette, hogy új templomot fognak építeni. „Egyáltalán nem volt kezdőtőkénk. Kértem a híveket, hogy mindenki járuljon hozzá az építkezéshez azzal, amivel tud. Ki anyagilag, ki a munkájával, ki pedig imával. Minden elsővasárnap a templom építésére gyűjtöttünk. Biztattam a híveket, hogy csendes legyen a persely. Papársaim azt mondogatták, hogy jó szponzorom van. Jézus Szívéről ugyanis azt imádkozzuk a litániában, hogy dúsgazdag mindazok iránt, akik hozzá fordulnak, minden vállalkozásukat megáldja. Így is történt. A hívek, hogy ezzel is hozzájáruljanak az új templom építéséhez, hét ingatlant hagytak az egyházközségére. Volt közöttük két-

millió, de volt hatvanhétmilliót érő is. Az adakozókért azóta is szentmisét mondok.” Az alapkölvetétel a közösség 2000. június 12-én, pünkösdhétfőn ünnepelte a várostól kapott telken. 2005. január 29-én pedig már a felszentelésre gyűltek össze a Heckenast János és Bajkai Gábor tervezte épületben. Lajos atya visszatérve így fogalmaz: „Az építkezés Jézusba helyezett bizalommal folyt. Minden nehézséget, konfliktust meg tudunk oldani a szeretet és a békeesség jegyében.”

A főoltár ólomkeretes színes ablaküvege Jézust ábrázolja. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve! Én felüldítelek titeket” – üzeni a rá tekintőnek. A szentélyben Pannónia vértanúinak és szentjeinek képei láthatók. Ezekre, illetve az oldalfalak üvegablakaira is úgy sikerült előteremteni a szükséges összeget, hogy egy-egy hívő vagy család örökbe fogadta őket.

A templom sokak adománnyának köszönhetően épült meg. A fő támogató a Szombathelyi Egyházmegyei Hatóság volt. Az építkezést ötven ezer dollár felajánlásával segítette az amerikai püspöki konferencia, húsz ezer euró összegű támogatást adott a Szükség Szentvédő Egyház (Kirche in Not) segélyszervezet, a Miniszterelnöki Hivatal pedig harmincmillió forinttal járult hozzá a templomépítéshez.

Lajos atya tíz évet töltött a szóllósi híveivel. „2008-ban beteg lettem, infarktusom volt. Még elmondtam a reggeli misét, aztán telefonáltam a mentőkért. Öt hónapig voltam kórházban” – meséli. Jelenleg Vasváron él testvére rokonságával. A nyolcvannyolc éves lelkipásztor vallja, a papnak mindig az a jó hely, ahol éppen szolgál. Nagyon fontosnak tartja, hogy szeretet legyen a pap és a hívei között. „En is igyekeztem szeretni őket, és úgy éreztem, mellettük állnak. Ha adódott valami gond, mindig megpróbáltam egy kisajtot, mert a szeretet vezet a megoldásra.” A kérdésre, hogy mi vonzotta leginkább a lelkipásztori szolgálat területei közül, Lajos atya

azt felelte: mindaz, amit egy plébánosnak tenni kell. Szerette a szolgálatot. Nem lehetett olyan késő, hogy ne menjem el egy beteghez, és nem lehetett olyan fáradt, hogy a gyónásra jelentkezőt elküldje.

„A prédikáció mindig izgatott. Nagyon fontosnak tartottam, hogy vasárnap értékes gondolatokat tudjak átadni a híveknek. Már hétfőn készülni kezdtem a következő vasárnapra. Gyűjtöttem a gondolatokat, és mindig leírtam a prédikációt, de soha nem olvastam föl, hanem papír nélkül beszéltem” – mutat a polcon a beszédgyűjteményre, amelyben hatvan év anyagát rendezte kötetbe. „A beszédem két részből állt: tanításból és vigasztalásból. Hogyan élhetünk a jóságos, irgalmas és megbocsátó Isten tanításából – ezt akartam megmutatni a híveknek. Nálam szabály volt, hogy a prédikáció nem tarthat tíz percnél tovább, kivéve az ünnepeket. Időnként arról meg is szavaztattam a híveket. Soha nem vettem elő régi beszédet, mindig újat mondtam.”

A beteglátogatás is a szívügye volt. Elsőpénteken sorra meglátogatta a betegeit, és ha váratlanul hívták valakihez, mindent félretett, azonnal indult, amint lehetett. Lelkipásztorként tudta, milyen so-

lem, sőt, nagyon sok segítséget kapok tőlük. Itt a bárányok vigyáznak a pásztorukra, gondoskodnak rólam, semmiben sincs hiányom” – mondja Szabolcs atya.

A mostani találkozónkra is az irodából érkezik. A templom bejáratánál, a hirdetőtáblán feltűnően sok a gyászjelentés. „Fájdalmas tény, hogy idén a négy hónap alatt már hetven temetés volt, míg tavaly összesen százharminc. A korábbi években mindig a keresztfő volt a több, most nem így van. A mélyen vallásos hívők közül is sokat eltemettünk az utóbbi időben. Bízom abban, hogy közbenjárók lesz-

házaspár segített ebben a programban. Nagyon vidám szokott lenni a hangulat.”

A plébánián jól kiépült a karitatív hálózat, amely az időközönkénti vásárokból, a tehetősebbek adományaiból és a szegény asszonyok két filérjeiből önfenntartó módon működik. A húzóerőt a „régibb óta fiatalok” jelentik. A plébános hálás, hogy nagylelkű és önzetlen asszonyok szorgoskodnak a szegények érdekében.

Fekete Szabolcs plébános szívesen vesz részt a közösségi alkalmakon. „Ez nekem is jó, meg úgy tűnik, a híveknek is” – mondja. A templomból

nek számunkra, és a megüresedett helyükre érkezik korosztály. Amikor plébánosi szolgálatomat kezdtem Szombathelyen, Felföldi László püspök papi lelkigyakorlatot tartott nálunk. Arról beszélt, hogy a temetések hozták meg a híveket, a gyász miatt telt meg emberekkel a templom. Valami hasonló történt itt is. Egy-egy gyászbeszéd bejelentésénél nagyon odafigyelünk a személyességre. Halottak napja környékén minden, abban az évben elhunyt ember családtagjait közös megemlékezés misére hívjuk, mindenkinek a halottjáért gyűjtünk egy-egy méceszt. Sokan visszatértek a templomba az elköborolt bárányok közül. Ennek a rendszeresen templomba járók is örülnek, úgy tapasztalom, hogy befogadó közösség vagyunk.

A plébániai élet a családokra épül, a legkisebbektől a dédnagymamáig. Szabolcs atya célja, hogy családias legyen a légkör a templomfalakon belül, s így azok is megnyugvást és felüdülést találjanak itt, akik csonka családban élnek, vagy a házasságukban hajótörést szenvedtek.

Sok közösség működik a plébánián, a ministránsoktól kezdve az énekkarig, a kismamáktól a kézművesklubig. Ez utóbbiban úgy töltik az időt a hívek, mint annak idején faluhelyen tollfosztáskor vagy tökmagpucoláskor. Összejönnek az asszonyok, hozzák a kézimunkáikat, a szövőszéküket, és miközben jár a kezük, nagyokat beszélgetnek.

„A pandémia előtt ötven fölött volt a ministránsok száma, örülnék, ha visszatérne az az idő. Havonta tartottunk foglalkozásokat, amelyeknek mindig része volt a tanítás, a kézműveskedés vagy a barkácsolás és az agapé. Egy fiatal

ugyanakkor hiányolja a középiskolás korosztályt. „Ifjúsági csoportunk jelenleg egy sincs. Az online világ egyre inkább kezdi kiszorítani a fiatalok életéből a személyes találkozásokat. Emiatt van bennem némi aggodalom. De reménykeltő, hogy van egy szent maradvány. A családok zenekarban és a ministránsok között is akadnak aktív fiatalok. Takarítani és a templomterrendezésre is mindig jön közülük egy-kettő.”

A nehézségek ugyanakkor összekovácsolják a híveket, az egység a törekénységből fakad. „A plébániának sok különböző tagja van. Időnként adódnak nehéz napjaim, amikor elbizonytalanodom, hogyan tovább, vagy hogy épp helyes döntést hoztam-e. Hiszen a szőlőtőkéket olykor metszeni is kell, és az bizony megkönyyezi ezt, de csak így lesz maradandó a gyümölcs.”

„Hálás vagyok azért, hogy elődöm, a templomépítő Lajos atya annak idején közösségi termeket álmódott az altemplomba, ahol ma a nagyobb összejöveteleiket tartjuk: az egyházközségi bált, a családok, a ministránsok farsangját, a húshagyó keddi farsangfarka mulatságot, az idősök karácsonyváro délutánját. Nagy hasznát vesszük ezeknek a tereknek a karitászásával is. És nagy öröm az udvar, amely a madárcsicsergésnek és a Gyöngyös patak csordogálásának köszönhetően olyan, mint egy kis arborétum.

Örülnek, ha folyamatosan növekedni tudnánk, és annak is, ha tíz év múlva már újmisére vagy éppen örökfogadalomra készülünk. Régebben sok hivatás született itt, miért ne ismétlődhetne meg?”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A templomépítő plébánosra emlékeztek Gerjenben

Felföldi László pécsi megyéspüspök mutatott be szentmisét a fél évszázada elhunyt Kovács József templomépítő plébános emlékére május 16-án, Urunk mennybemenetele ünnepén a Tolna megyei Gerjenben. Az 1941-ben fölszentelt és 1971-ben elhunyt lelkipásztor olyan korban vállalta a templomépítéssel járó feladatokat és kihívásokat, amikor mindezzel saját életét veszélyeztette.

Az ünnepi szentmise elején Rostás Jenő esperes, faddi plébános – a gerjeni római katolikus templom lelkipásztora – köszöntötte Felföldi László pécsi megyéspüspököt.

A főpásztor homíliájában a templom jelentőségével, a templomépítő bátorságával és Krisztus mennybemenetelével kapcsolatban hangsúlyozta, hogy mély jelenlétre hív ez az ünnep. „A történelem viszonyosságai sem tartották vissza Kovács József atyát a jó cselekedetektől, melyek hitének erejét igazolják. Ezen a vasárnapon, amikor Urunk mennybemenetelét ünnepeljük, tegyük fel a kérdéseket: Hogyan építkezünk mi? Hogyan építjük életünket?”

Felföldi László kiemelte, hogy Jézus mennybemenetele nem pusztán egy megérkezésre utal, hanem a világ végezetéig tartó jelenlétre: mert bár az Úr Krisztus felszállott a mennybe, nem hagyta magára tanítványait (vö. Mk 16,15–20), így a jelenkor és a jövő embereit sem; sőt, mindezzel a szeretet és a hit továbbadását bízta követőire.

A hit átadását nem lehet tanítani. A szeretetet és a hitet akkor tudjuk átadni, ha életünkkel, cselekedeteinkkel közvetítjük azokat. Egy apa úgy tudja igazán szépen átadni Istenbe vetett bizalmát gyermeke számára, ha meg-

győződéssel gyakorolja hitét. Ez a jelenlét! – hívta fel a figyelmet a püspök. – Sok házasság futott zátonyra amiatt, hogy a házastársak nem voltak jelen egymás számára. Férjek, feleségek, akik egy asztalnál étkeznek, egy ágyban alszanak, mégis sokszor elfeledkeznek a jelenlét fontosságáról...

A legnagyobb tragédia, amikor az emberek nem hajlandók a mély jelenlétre, vagyis arra, hogy bevonódjanak önmaguk és mások életébe.

Jézustól kapott feladatunk a jelenlét, hogy ilyen módon is kifejezzük szeretetünket és hitünket, melyre az Úr hívott. Ez után a szentmise után, melyen a templomépítőre emlékezünk és Urunk mennybemenetelét ünnepeljük, fontos, hogy azzal a szándékkal induljunk tovább, hogy jelen leszünk a szeretetben.

A szentmisét követően a hívek Kovács Jó-

zsef plébános templom mellett található sírjánál imádkoztak az új hivatásokért.

Az 1949-ben felszentelt gerjeni Szűz Mária Szíve-templom tartományi kegyhely a Fatimai Szűz tiszteletére, májustól októberig minden hónap 13-án zarándoklatok helyszíne.

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Érseki áldás a pacsai plébániára

Urunk mennybemenetelének ünnepén, május 16-án, vasárnap Udvardy György veszprémi érsek megáldotta a felújított pacsai Keresztelő Szent János-plébániát és kiszolgáltatta a bérálás szentségét.

Önerőből és a veszprémi érsekség támogatásából, összesen 14 millió forintból sikerült a belső tereket, többek között a hivatali helyiséget és a plébánialakást megújítani. Mindemellett kazáncserére, nyílászárócserére, jelentős belső felújítási munkálatokra és rendszer-korszerűsítésre is sor került az elmúlt időszakban. Cséry Gergő plébános köszönetét fejezte ki a veszprémi érsekségnek, a plébániai képviselő-testületnek, Kelemen Tamás pacsai polgármesternek és mindazoknak, akik támogatták, segítették a felújítási munkálatokat.

A főpásztor köszöntőjében elmondta: „Azért építünk valamit, mert bízunk abban, hogy a jövő az itt élő emberek javát szolgálja majd. Amikor áldást kérünk, sosem tárgyakra, a teremtet világ dolgaira kérjük, hanem azokra az emberekre, akik ebben részt vettek, akik ezt majd használni fogják és azokra, akik ide betérve azokat az isteni javakat kapják majd, amelyeket csak az Egyház tud adni.” Elhangzott: „Legyen ez az otthon bázisa a szolgálatnak!”

Az áldást követő szentmise keretében került sor a bérálás szentségének kiszolgáltatására negyvenegy bérálkozó részére. Udvardy György a bérálközőkhoz szólva kiemelte: „Jó rátok nézni, reménykedve tekintünk rátok! Törekedjetez arra, hogy Isten Fiát, Jézus Krisztust egyre jobban megismerjétek. Nincs más esélye az embernek, nincs más út,

igazság, erkölcs, méltóság, csak az, amit Jézus Krisztustól tanultunk.”

A főpásztor homíliájában arról is beszélt, bármennyire is befolyásolni akar bennünket a jelen világ, mi Krisztusban hiszünk, aki nemcsak a boldog pillanatban, hanem a nehézségek közepette is segít, tanácsot ad és utat mutat. Feladatunk és küldetésünk tudatosan dönteni, célt választani, és ehhez minden segítséget megkapunk az Istentől! – mutatott rá szentbeszédében a főpásztor.

A szentbeszéd végén elhangzott: Szükség van a bátorságra. A sok lehetőség elbizonytalanító és döntésképtelenséghez vezethet. Az élethez, a szeretethez bátorság kell! Nagy szükség van az ifjak bátor kezdeményezőképességére, kérdéseire, bátorságára és fiatalos életszemléletére – hangsúlyozta az érsek.

Végül a bérálközők megújították keresztségi fogadalmukat, majd a krizmával való megkenés által megkapták a „jegyet”, a Szentlélek pecsétjét.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Hármas ünnep a makói görögkatolikusoknál

Hármas ünnepre gyűltek össze a makói egyházközség tagjai május 16-án: Kocsis Fülöp érsek-metropolita áldozópappá szentelte Baranyi-Bozi Károly diakónust, akinek első gyermekét a Szent Liturgián meg is keresztelte. Ekkor részesült először az Eucharishtiában az egyházközség egy fiatal tagja is.

Huszonhat esztendő után újra papszentelésnek lehettek tanúi a makói görögkatolikusok: Baranyi-Bozi Károly személyében újabb

szolgáltatta ki a szentséget a Baranyi-Bozi házaspár első gyermekének.

Ezt követte a papszentelés.

Kocsis Fülöp szentbeszédében a papi hivatással kapcsolatban kiemelte: minden előjárónak elsősorban önmagára kell vigyáznia, vagyis önmagából kell felépítenie mindazt, amit hirdetni akar.

Maga a Szentlélek az, aki a nyáj, a közösség őrzését rábízta a papra. Emiatt annak egészen más, isteni felelőssége van, feladataihoz pedig erőt és eszközöket is kap.

lelkipásztorral gazdagodott a közösség, aki tavaly augusztusban kezdte meg szolgálatát Makón, ahol a hitoktatásban és különböző szociális tevékenységekben vett részt, illetve készült az egyházi rend következő lépcsőfokára, a papságra.

Bíró István parókus elmondta, a helyi közösség nyitottan fogadta a diakónust és feleségét.

A Szent Liturgiában először a keresztelese került sor: Kocsis Fülöp érsek-metropolita

Aki ezt tudatosítja magában, sosem keseredik el, hiszen tisztában van azzal, hogy a Szentlélek munkálkodik a tevékenysége nyomán, mondta a főpásztor. Hozzátette: nagy felelősséget is jelent azokat vezetni, akiket Krisztus a saját vére által szerzett.

A fiatal segédlelkész Makóra kapott kinevezést.

Forrás és fotó: Hajdúdorogi Főegyházmegye

Megújult a toronyi templom

Szinte napra pontosan száznegyven évvel ezelőtt – 1881. május 8-án – szentelték fel a Vas megyei Torony falu központjában álló, Szűz Mária tiszteletére épült templomot. A megújult és kibővített templomot Székely János megyéspüspök áldotta meg május 16-án.

Az elmúlt években – pályázatok, a Szombathelyi Egyházmegye, valamint a hívek támogatásának köszönhetően – kívül-belül megújult a templom, mondta Perger Gyula plébános az ünnepségen.

Így került sor az elmúlt tíz évben elsőként a templomkereszt megerősítésére, majd a harangjáték beszerelésére, a templomtető megújítására. Ezt követte a külső színezés és a korábban teljesen egyszínű épület belső falainak neobarokk festéstechnikával való kifestése. Kilencvennyolc méter hosszan új kerítés készült a templom és a plébánia elé, valamint a plébánia épülete is megújulhatott.

Mivel a hívek nagy számban vesznek részt a liturgikus eseményeken, közel ötven négyzetméterrel bővítették a templomot. Ezzel együtt megtörtént a templomi padlóburkolat cseréje, a gázfűtésrendszer kiépítése, az egykori sekrestye templomtérré való átalakítása, annak neobarokk kifestése, s emellett a bővítéssel újabb közösségi helyiségek kialakítása. Az udvaron Trianon centenáriuma alkalmából emlékművet helyeztek el, és közösségi események rendezése is alkalmassá tették a templom és a plébánia közötti területet.

Perger Gyula köszönetet mondott az elmúlt években tapasztalt támogatásért és segítségért Hende Csabának, a térség országgyűlési képviselőjének, az Országgyűlés alelnökének, Székely János megyéspüspöknek és Brenner József nagyprépostnak, valamint a plébániához tartozó településeken élőknek.

Az ünnepségen Perger Gyula bejelentette: a magyar kormány újabb 15 millió forint támogatást ítélt meg az egyházközségnek, amiből folytatják a térkövezést és keresztúti stációkat helyeznek el az udvar északi oldalán.

Váljunk Isten rabjaivá, szabaduljunk meg a földi rabságoktól – buzdította szentbeszédében Székely János a híveket. Ennek feltétele, hogy átadjuk Isten számára a fő helyet a szívünkben, hogy ő uralkodjék az életünkben. A megyéspüspök utalt rá: a templom tornya felmutat az égre, ami jele annak a titokzatos erőnek, a megváltás erejének, amely kiszabadít és felemel.

Egy népnek addig van jövője, amíg van benne egy titokzatos, ég felé emelő erő és lelkesedés, amíg a szívünk tele van fénnel, álmokkal, értékekkel, amíg vannak égbe mutató templomtornyok, amíg ezek a templomok megtelnek. Öröm, hogy akkor, amikor Nyugat-Európában sok templomot eladnak vagy átalakítanak bárokká, ebben az országban megújulnak, bővülnek a templomok. Szent István templomokat építtetett, mert a hit sziklájára akarta építeni az országot. Csak akkor maradhatunk meg, ha erre a sziklára építünk mi is.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Az apakép és az istenkép kapcsolatáról

Maklár Ákos görögkatolikus párókussal beszélgettünk

(Folytatás az 1. oldalról)

– Az, hogy görögkatolikus pap lett, arról tanúskodik, hogy erősen hatott az apai példa.

– Az indíttatást biztosan édesapámtól és a felmenőimtől kaptam. Később olyan papokat ismertem meg, akik megerősítették bennem, hogy papnak lenni jó. A kisgyerekkor és a fiatalkor során munkálta ki bennem a Jőisten az elhívást.

– Milyen emléke van az édesapjáról?

– Egy szabolcsi kis faluban eszmélődtem, Máriapócshoz közel, Kislétán. Olykor nem kellett óvodába mennem, ott-hon maradhattam apukámmal. Érdekes, csak olyan emlékem van róla, hogy kettesben vagyok vele, pedig három nagyfiú után én voltam a kicsi, és van egy húgom is. Édesanyánk dolgozott, a testvéreim iskolában voltak. Apa ikont festett, az iroda, a dolgozószoba egyúttal festőműhely is volt. Egy alkotását egyszer véletlenül tönkretettem, nem tudtam, hogy rosszat csinálok. Ez nagyon rosszul esett neki.

– Hogyan tudott megküzdni a hiányával?

– Mindenkinek, aki elveszít valakit, meg kell vívnia ezt a csatát. Nem lett nevelőapám vagy mostohaapám. Sokat jelentett, hogy voltak bátyáim, és a nagycsaládban férfirokonok. A bencés gimnáziumban is fiú- és férfiközeg vett körül. Mindez segített, de mindig is éreztem, és most is érzem apa hiányát. A Jőisten sok mindent igyekszik kipótolni az életünkben, én úgy látom, hogy próbálja helyreállítani az egyensúlyt mély barátságokkal, mester-tanítvány kapcsolattal, atyai barátságokkal. Ezek nagy értéket jelentenek számomra, ha nem is lehetnek egyenrangúak az apa közelségével. Az azonban alapélményem, hogy nem könnyű apa nélkül felnőni, kamaszoknak lenni.

Mindez különösen eszembe jut akkor, amikor társadalmi vita folyik arról, hogy kik fogadhatnak örökbe gyermeket. Egyedül élők vagy azonos nemű párok nem tudják megadni a gyermeknek azt, amit a családban a két szülő. Senki nem mondhatja, hogy jó szülő lesz egyedül vagy a vele azonos nemű párjával, mert a gyermekben öröklék ott lesz az apa vagy az anya hiánya. Mivel magam is ezt tapasztaltam, fontosnak tartom, hogy mindenkinek legyen apja és anyja. Egyik szülő hiányát sem lehet pótolni, ezért senkinek sincs joga elvenni a gyermektől ezt a lehetőséget. A társadalom és mindannyiunk kötelessége védeni a gyermeket ezen a téren.

– Az apaképünket sokan összefüggésbe hozzák az istenképünkkel. Tapasztalt ilyet?

– Nálam az apakép és az istenkép kölcsönösen élteti egy-

„Semmiképp sem szabad szétválasztanom a papságomat és a családapaságomat, a kettő együtt él bennem

mást. Amikor kis ministránsként felnéztem a liturgiát végző, imádkozó édesapámra, számomra az volt az istenkép. Miután elment, az istenkép hatott az apaképemre. A Jőisten velem van, ez soha nem volt kérdés. Hiába temettük el apukámat, nekem mindig megvolt vele a kapcsolatom, és ma is megvan. Az élő Isten nem engedte meghalni az apát.

– Ön hogyan vált apává, miként tette magáévá ezt az új identitást? Az első gyermekük születésével azonnal kialakult Önben a tudat, hogy mostantól édesapa?

– Amikor férj lettem, pap lettem, apa lettem, és elértem azt az életkort, amit apám megélhetett itt, a földön, úgy éreztem, hogy valamiképpen utolértem őt, fontos mérföldkőhöz érkeztem. Egy ismerősömmel, Nényei Gábornéval beszélgettünk egyszer az apává válás folyamatáról. Ő hét gyermek édesanyja. Elmesélte, hogy amikor az egyik fiának gyermeke született, a nászasszonnyal kitakarítottak, megfőztek, rendbe tették a lakást, hogy amikor a fiatalok a kisbabával hazatérnek, minden készen fogadja őket, aztán ott maradtak velük, és segítettek nekik. Talán a harmadik unokája születésekor jött rá arra, mennyivel jobb, ha ugyan előkészítenek mindent az újszülött érkezésére, de aztán kettesben hagyják a szülőket a gyermekükkel. Megértette, hogy a fia ebben a helyzetben döbbenhet rá arra, hogy a kismama és a pici rá vannak bízva, az élete mostantól a családjá, és neki kell megvédenie őket, gondoskodnia róluk. A fiatal férjnek át kell éreznie, hogy immáron családapa, és az öröm felelősséggel is jár.

Ahogy minden apának, nekem is meg kellett élnem azt a katarzist, hogy most már nem magam vagyok, hanem családban kell gondolkodnom, az én feladatom, hogy vezesse, fenntartsam és megvédjem ezt a családot. Az én élettemben is volt egy ilyen meghatározó pillanat. Az első gyermekünk nagyon korán született, sok komplikációval, és akkor minden kérdésessé

vált. Azokban a nehéz órákban, a születése idején megígértem a Jőistennek, ha családostan lehetek, mindent megteszek majd, hogy jó apa legyek. Kötöttünk egy szerződést, és ő megengedte, hogy családban élhessek...

– Nehézségeken mentek keresztül. Hogyan élték meg ezeket?

– Amikor váratlanul és hirtelen keresztet kap az ember, legyen az betegség vagy gyász, nem nagyon van ideje gondolkodni vagy nagyon kétségbe esni; tennie kell, amit tennie kell. Ebben a helyzetben nekünk is megvolt a magunk aktuális és következő napi feladata. Ez a bő két év elmélyítette a családon belüli kapcsolatainkat. A közös teherviselés nagyon összekovácsolt bennünket, megerősítette a házasságunkat, az apa-anya, gyermek-anya, gyermek-apa viszonyt.

– A nagylányuk születése után tizenkét évvel született meg a kisebbik lányuk.

– A feleségemmel nagycsaládot szerettünk volna. Sokszor nem értettem, a Jőisten miért ilyen nagy korkülönbséggel adta a két gyermeket, de ha így adta, akkor ennek értelme és célja van. Azt szoktuk mondani, hogy két egyként van, így viszont mindkettejükre igazán oda tudtunk figyelni. Ahogy telt az idő, megértettük az isteni pedagógiát és az ebben rejlő, nekünk szóló lehetőséget.

– Van olyan élménye, amikor mélyen átélte, milyen jó apának lenni?

– Az, hogy apaként és anyaként nehéz volt az indulás, megerősítette bennünk, hogy a gyermekünket ajándékba kaptuk, de ne tartsuk magától értetődőnek, hogy minden rendben van, egészséges és szépen fejlődik. A nagylányom olyan ajándék, amiért küzdeni és harcolni kellett. A második gyermekünk születése merőben külvilág volt az elsőétől. Vele minden problémamentesen zajlott, jó kisbaba volt, a dédmamája úgy is hívta, hogy

„kompakt baba”. Vele az ajándék ingyenességét éltük meg.

Lányos apaként boldog vagyok, mert az apa-lánya kapcsolatban nincs rivalizálás. Egy kamaszlány a mérközéseit is inkább az édesanyjával vívja. Apaként a lányaimmal a gyermekáldásnak jórészt a nappos oldalát élem meg, rengeteg öröömöm van az apa-lánya kapcsolatban. Fiatal szülőként annak idején megfogadtam, hogy sok időt fogok a gyermekeimmel tölteni, és a hobbim is ők lesznek. Ez többnyire sikerült, így is lett.

– Miben látja másnak az apaságot, mint az anyaságot?

– Egy anya egészen másképpen szeret, mint egy apa, de a kétféle szeretet kiegészíti egymást. Az anya olyannak fogadja el a gyermekét, amilyen. Az apa azonban a világba küldi a gyereket, az életre neveli, és nem köti magához. Arra készíti fel, hogy önállóan tudjon élni, ehhez pedig elvárásokat támaszt a gyermekével szemben. Az ő szeretete túlmutat a gyermekkoron, irányt ad. Emlékszem, amikor egy apa a fia esküvőjén a pohárköszöntőben a következőket mondta: „Amit eddig elértél, azt az én hátamon érted el, lépcső voltam számodra; de most már csak korlát szeretnék lenni.” Egy apa akkor szereti jól a gyermekét, ha nem magához köti, hanem elindítja az életbe, és mindig hazavárja. Milyen hiteles és mély jelentésű a tékozló fiú példázatának apaképe! Mindig hazajöhetsz hozzám, én mindig át foglak ölelni, a tékozlásodból hazatérve is.

– Mostanában jellemző az apákra az a válság, amit a hivatásuk és a családjuk összehangolásának képtelensége idéz elő. Ön hogyan vélekedik erről?

– Az apák ma túl vannak hajtva, rengeteg vélt vagy valódi elvárásnak kell megfelelniük. Így a gyerekeik sokszor azt tapasztalják, hogy az erős példakép, mire hazajön, inkább egy kifacsart narancshoz hasonlít, és hétvégen sem jó zaklatni őt. A túlterheltség miatt gyakran nem tud megmutakozni a családokban az apa

jókedve, impulzív karaktere. Ez ellen küzdeni kell. A férfinak, aki házasságot köt, fő hivatása, hogy férj és apa legyen, minden más ezután jön. Ha valaki ezt kötelezőnek tartja magára nézve, akkor lehet, hogy nem lesz olyan sikeres és gazdag, de a családjában boldog lesz.

– Görögkatolikus pap és apa. Hogyan tudja megélni ezt a kettőt egy személyben?

– A papság hivatás, életmód, életvitel. Semmiképp sem szabad szétválasztanom a papságomat és a családapaságomat, a kettő együtt él bennem. Nem lehetek jó pap, ha elhanyagolom a családomat, és nem lehetek jó családapa, ha felületes pap vagyok. A pap ugyanakkor atya is, az atya karakter elválaszthatatlan a papságtól. Engem mindenki Akos atyának hív, a nyolcvanéves néni is. Papként úgy viszonyulunk a hívekhez, mint gyermekekhez, ami egyáltalán nem lekezelést, hanem elköteleződést és felelősséget jelent. Egy papnak feladata, hogy atya legyen. Az atya és az apa szavak közötti árnyalatnyi különbséget nem intézhetjük el annyival, hogy az atya régies kifejezés, az apa meg új. Ez két lelki attitűdöt jelent, két szerepkört, ami összehajlik egymással.

Mivel van gyermekem, így mélyebben meg tudom élni ezt. Akkor is atya vagyok, amikor gyóntatok, hittanórát tartok vagy beteget látogatok. Hálát adok a Jőistennek, hogy apaként lehetek atya, pap. A kettő erősíti egymást, és szá-

„Akárhol szolgáltam, azt éltem meg, hogy a papot a hívek szeretete és tisztelete veszi körül. A gyermekeim látják, érzik ezt, ami őket is felemeli

momra elválaszthatatlan egymástól. Akárhol szolgáltam, azt éltem meg, hogy a papot a hívek szeretete és tisztelete veszi körül. A gyermekeim látják, érzik ezt, ami őket is felemeli.

– Szent József alakja közel került Önhöz?

– Az első lányunk születésekor megérintett, hogy Józsefnek menekülnie kellett Egyiptomba, nagy felelősség volt a vállán, s az imádságban és az álomban kapott iránymutatást. Szent József meg sem szólal az evangéliumokban, mert a tettei beszélnek helyette: a jelenléte, a kiállása, az, ahogyan teszi a dolgát, és az, ahogyan döntött Szűz Mária és a gyermek Jézus mellett.

A döntésképeségében van valami nagyon férfias. Szent József évében fontos üzenet számomra, hogy merjünk dönteni, legyünk férfiak. Sokan nem mernek odaállni valami mellé, kiállni valamiért, hanem a „majd csak lesz valahogy” mentalitást képviselik. Egy nő viszont azt szereti, ha biztonságban érezheti magát a férfi mellett. Ha a feleség ezt megkapja – és itt nemcsak anyagi, hanem lelki, szellemi és érzelmi biztonságra is gondolok –, akkor a férj is megkapja mindazt, amit csak a feleség tud megadni neki. Kellene a határozott férfiak a családban, de a társadalomnak is szüksége van vezető egyéniségekre, akik fel merik vállalni a véleményüket, a döntésüket.

– Hogyan telik egy napjuk?

– Sokan átéltek, hogy nem tudnak átlagosnak mondható családi életet élni, kicsit mi is ilyenek vagyunk. Nem könnyű pap feleségének lenni, papcsaládban élni, de saját tapasztalatból mondom, hogy orvos férjének lenni sem az. A feleségem radiológus orvos. Rengeteget kell alkalmazkodnunk egymáshoz, így azon már régen túl vagyunk, hogy emiatt feszültség alakuljon ki közöttünk. Van, hogy a feleségemnek bent kell töltenie az éjszakát a klinikán. Ha sürgős eset miatt telefonon hívják, le kell ülnie a monitor elé, vagy be kell mennie a munkahelyére akár húsvétvasárnap is. A közösség, a barátok, a minisztérium és a kórus miatt nem csak nekem, hanem a gyerekeknek is fontos a templom. Igyekszünk úgy beosztani az időt, hogy a szombati és a vasárnapi templomi és parókiális szolgálat mellett legyen közös szabadidőnk is.

– Mik a kedvenc közös elfoglaltságaik?

– Társasjátékozunk, filmet nézünk, barátokat látogatunk, kirándulunk, vagy elmegyünk egy szép helyre. Ha jó az idő, nagyon szeretünk csavarogni. Vannak kedvenc helyeink, nyáron például szívesen megyünk a hegyekre és a horvát tengerpartra. De a túrázásnál is jobban szeretjük felfedezni a városokat, az épített örökséget. A csatangolások pedig maguktól megtelnek beszélgetéssel, tréfálgatással, viccelődéssel.

1992-ben halt meg Déri János publicista, riporter, nagyon fiatalon. Készítettek vele egy interjút *Halálom után felbontandó* címmel. A félórás beszélgetésben megkérdezték tőle, mit tenne másként, ha újrakezdhetné. „Több időt tölténék a családommal” – ez volt az első, ami az eszébe jutott. Ezt a filmet minden fiatal családapának meg kellene néznie. Újra és újra őszintén meg kell kérdeznünk magunktól, vajon jó-e az a fontossági sorrend, ami szerint élünk. Ha igen, akkor nagy ajándék megélni az apaság-atyaság boldogságát.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

Szabaddá tettem magam erre a küldetésre

Beszélgetés Keresztes Ilonával, a rádiózáson túl

Néhány hete, egy kora áprilisi délutánon találkoztam vele életemben először. Olyan ismerős volt a Balaton partján a kedves arc, amely rámosolygott a tipegő kislányunkra. Miközben elhaladtunk egymás mellett, azon gondolkodtam, vajon ki lehet, honnan ismerős. Aztán bevillant az archoz tartozó név: a Vendég a háznál rádióműsor vezető szerkesztőjét, Keresztes Ilonát láttam néhány pillanattal azelőtt. Nem csoda, hogy elsőre nem ismertem fel, hiszen inkább a hangjáról ismerjük: a Kosuth rádió gyerekekről felnőtteknek szóló emblemikus családi műsorát közel félmillióan hallgatják hétköznapi délelőttiünként. Egy nappal később, a műsor közösségi oldalán Keresztes Ilona elbúcsúzott a hallgatóktól. Nagypéntek volt aznap.

– Most már biztosan tudom, tényleg Önt láttam akkor, a férjével sétáltak Balatonakarattyán.

– Igen, a születésnapomon, ami idén nagycsütörtökre esett. Ez volt az első nap, amikor már nem voltam állományban az MTVA-nál. Ez volt a váltás pillanata, az első szabad levegővétel. Ünnepléses érzések kavargtak bennem, hiszen annak, ami addig huszonhárom éven keresztül az életem volt, egyszeriben vége lett. A férjem ötlete volt, hogy menjünk Balatonakarattyára – ahol egyébként évtizedek óta a nyarakat töltjük –, és lógassuk kicsit a lábunkat az első tavaszi napsütésben. Sokat beszélgettünk, kiszélesztettem a fejből az elmúlt hónapok töprengéseit.

– Másnap pedig bejelentette a távozását onnan, ahová egykor gyesen lévő négygyermekes anyukaként, hite szerint a gondviselésnek köszönhetően került. Hogy jutott erre a döntésre?

– Lassan született meg ez az elhatározás, mert a rádiózás nagy szerelem és boldogság volt az életemben, amit a hivatásomnak is éreztem. Volt egy titkos egyezségem a Jóistennel, hogy addig maradok, amíg ő ezt engedi. Ha valamilyen okból elküldenek, akkor elfogadom, mert az a Jóisten akarata lesz, de magamtól nem megyek. Egy ideje mégis úgy éreztem, hogy mennem kell, és ez nyomasztott, nem tudtam, mi lenne a jó döntés. Ami elszólintott a rádiótól, az az, hogy szerettem volna sokkal többet tenni az élet védelméért. Komolyan foglalkoztatnak az emberi méltóságot érintő témakörök, és pont ezek a kérdések nagyon megosztják az embereket. Közszolgálati pozícióban azonban nem engedhetem meg magamnak, hogy megosztó dologban markánsan állást foglaljak. Úgy éreztem, akkor vagyok becsületes, ha elengedem a közszolgálati kötelmet, és szabaddá teszem magam erre a küldetésre.

Ott munkált bennem az is, hogy tíz éve vezettem már ezt a csapatot, ami nagyon sok idő. Szerettem volna helyet adni a tehetséges munkatársaknak, és rájöttem, hogy nélkülöm is menni fog nekik. Sőt! Lehet, hogy még jobb is lesz, felfrissül a stáb és a műsor. Azóta ez már meg is történt, mert az új felelős szerkesztő, Hegyesi Gabriella remekül kézbe vette az irányítást, és a szerkesztőségben felszabaduló helyre Süveges Gergő érke-

zett. Régi álomom volt, hogy legyen a műsorban férfihang, apahang is, most Gergővel ez megvalósul.

– Utolsó műsora a magzatgyermek világnapján, március 25-én hangzott el. Ez Gyümölcshaltó Boldogasszony ünnepe, Jézus fogantatásának napja. Szándékos volt az időzítés?

– Így sikerült, szerencsére. Mire megszületett bennem az elhatározás, elmondtam a főnökeimnek, és beszéltem a csapattal is, úgy jött ki, hogy április elsejével távozzom. Közben éppen március 25-ére dupla műsoridőnk lett, így erre a számomra nagy jelentőségű napra tudtam időzíteni az utolsó műsort, amit én szerkesztettem. Összeszedtem azokat a régi adásokat, amiket az életvédelem témájában készítettem, egy csokorba fűztem, amiről úgy gondoltam, hogy talán segít megérteni ezzel kapcsolatban az igazságot, illetve azt, ami bennem van.

– Amit már elmondott korábban is, például 2019-ben, a Prima Primissima-díj átadónál: „Egy nagyon fontos dolog van a szívemen, hogy minden, a világba érkező gyermek megszülethesen, mindenkinek legyen születésnapja.”

– Amikor legközelebb boldog születésnapot kívánunk valakinek, csak gondoljunk bele: minden évben több tízezer gyerek esik el annak a lehetőségétől, hogy akár egyetlen születésnapja lehessen. Úgy érzem, fölösleges bármiről beszélgetni egy gyermeknevelésről szóló műsorban, ha nem tesszük le az alapokat azal kapcsolatban, hogy a gyermek élete mikor kezdődik, hogy mikor van joga az élethez. A *Vendég a háznál* műsorban ezek az alapok megvoltak.

– A rádión keresztül sokához eljutott a hangja. Mostantól miként éri el az embereket?

– Valóban, sok embert elérünk a közmédiában, de ha nem mondhatok ki mindent, ami bennem van, akkor hiába. Azt remélem, hogy talán eredményesebb lehetek, ha eljutok olyan helyszínekre, eseményekre, képzésekre, vagy ha olyan médiumokon keresztül szólalhatok meg, ahol teljesen tisztán ki tudom mondani, ami a szívemen van. Mint például most, amikor Önnel beszélgetek. A rádióból való távozásom óta megvan az a szabadságom, hogy bárhol

megszólalhatok. Bő egy évvel ezelőtt megszületett az a portál, amely értékkerető és igazságkereső szándékkal jött létre, s emellett szórakoztat, gyönyörködtet és felvidít. Borbás Marcsi neve fémjelzi az oldalt, de több tehetséges fiatal is van a csapatban. Itt helye

van annak, ami számomra fontos: a gyerekek életének. Ez lesz az egyik fórum, ahol meg fogok jelenni. A másik terület pedig az önkéntes tevékenységem, ami mostantól kiszélesedik. Közösségünk, a Fátalok az Élet Szolgálatában (FÉSZ) építése mellett egy felnőtteknek szóló képzés létrehozásán is dolgozom. Ezenkívül Marton Zsolt püspök atyával és a körülötte dolgozó életvédőkkel több projektet készítünk elő, ami rengeteg örömteli munkát jelent. Hamarosan elindul egy sorozat, amelyben bemutatjuk az életvédő kezdeményezések képviselőit, és nagyon komolyan körüljárjuk a témát. Sok helyre hívunk kommunikációs képzést tartani, és szeptembertől szeretnénk beindítani az *Egy.hu Kilenc hónap – Egy tanév* elnevezésű projektet közösségek számára. Ha csak havonta egy alkalmat rászánunk erre a kérdéskörre a fiatalok, az rengeteget jelent, mert megtapasztalják a várandósság idejének időtartamát, és ezalatt hordozzák magukban az életvédelem témáját.

– Hogyan, mikor került kapcsolatba az életvédelemmel?

– Gyerekek voltunk, amikor anyukámmal beszélgettünk ezekről a dolgokról. Mesélte, hogy valamelyik ismerősének „elment a kisbabája”, és nem értettem, ez mit jelent. Még meg sem született, akkor hogy ment el? Elmagyarázta, hogy egy baba meghalhat a méhen belül. Aztán elmonda, olyan is van, hogy valaki nem szeretné megszülni a babáját, és orvosok eltávolítják. Emlékszem, mennyire megdöbbenett ez. Kislányként azt sem tudtam elképzelni, hogy egy anyuka ne akarja a gyermekét. Egyszerűen nem fért a fejembe. Szerintem az lenne jó, ha az egész emberiség így lenne ezzel, a senkinek nem férne ez a fejébe. Amikor az első gyermekünk megszületett, a kórházban egy tizenhat éves lány volt a szobatár-

sam, neki is akkor érkezett a babája. Csodálkoztam, mennyire fiatal. Amikor a második fiunkat vártam, egyszer egy vizsgálatra érkezve ugyanez a lány ott volt a folyosón, ő is újra babát várt. Megismertük egymást, és elmonda, hogy nem akarja megszülni a

tem, megismerkedtem velük, és csatlakoztam hozzájuk. Egy évvel később pedig megalapítottam a FÉSZ közösséget, ami azóta is él. Itt fiataloknak tanítjuk meg, hogy mi történik a testükben, hogyan fejlődik a kisbaba. Fontos, hogy egy esetleges krízis előtt tisztában legyenek ezzel, mert a krízisben már hiába mondjuk, olyankor a menekülési ösztön az erősebb.

– Van egy kisfilm az Együtt az Életért Egyesület honlapján, melyben egy fiatal lány történetét láthatjuk, aki egy futó kapcsolatból teherbe esik. Azt tervezi, hogy elveteti és elfelejti a gyermekét, majd felhív egy telefonszámot. Mi történik ezután a valóságban?

– Az Együtt az Életért Egyesületnek van segélyhívó száma: +36 (30) 598-0198. (Két munkatársunk éjjel-nappal telefon-

ügyeletet tart. Elég csak megcsörgetni a számot, mindenkit visszahívunk. Igyekezzünk személyesen találkozni a krízisben lévő kismamával, meghallgatjuk, próbálunk segíteni neki. Ez nem győzködést jelent, hanem azt, hogy megkeressük azokat a lehetőségeket, amelyek továbbldítják őt a nehéz helyzetéből. A cél, ami a szemünk előtt lebeg, hogy fel tudja nevelni a gyermekét, de ha erre nincs esély, akkor az egyesületünk segíthet az örökbefogadás előkészítésében is. Nagyon sok pár várakozik nálunk, akik babát szeretnének.

Azok az anyukák, akik életet adnak a gyermeknek, nagyon nehéz krízishelyzetben kilenc hónapot áldoznak az életükből a babaért. Eljönnek az egyesülethez, kiválasztják azt a házaspárt, akiben megbíznak, és nyílt örökbefogadással átadják nekik a babát. Erre kevesen képesek, inkább az abortuszt választják. Ezért kell a fiataloknak megtanítani, hogy egy hathetes baba a pocakban ugyanúgy ember, mint aki megszületett.

– Többször készített életvédelemmel foglalkozó adást.

– Egyszer olyan fejlődési rendellenessége volt egy babának – omphalocoe a neve –, amikor a hasfal nem záródik össze, és a belső szervek egy külső burokból fejlődnek. Az orvosok a terhesség megszakítását javasolták az édesanyának, de a szülők addig kutattak, amíg találtak egy orvost, aki hajlandó volt végigkísérni a várandósságot. Megszületett a baba, a gyermekbeszeten megműtötték, és öt hét után hazamehettek. Ez a kislány ma már tizenöt éves, és teljesen egészséges. Aztán volt egy anyuka, akinek a babájánál Edwards-szindrómát, egy étellel összeegyeztethetetlen kromoszóma-rendellenességet állapítottak meg. Az orvosok azt mondták, meg kell szakítani a terhességet, mert a baba mindenképpen meg fog

halni, minek szüli meg. Ez az anyuka felhívott engem a műsorban, és tőlem kérdezte, hogy mit tegyen. Ez például egy olyan helyzet volt, amikor nem mondhattam neki, amit szívem szerint mondtam volna, csak kérdéseket tehettem fel, és abban reménykedtem, hogy ezek a kérdések jelzésértékűek lesznek számára. Végül belement az abortuszba, és az volt a csapda ebben, hogy ugyanúgy meg kellett szülnie a babát, csak erről korábban senki nem beszélt vele. Ő azt hitte, hogy megkíméli magát és a kisbabáját, helyett nem megszabadult egy krízistől, hanem magára szedett egy életre szóló traumát. Bármentnyire szeretnénk, nem lehet minden magzat egészséges, előfordul, hogy egy nő sérült babát hordoz. Ilyenkor a legtöbb anya ösztönösen érzi, hogy nem megszakítani kell a terhességét, hanem a beteg babával lenni addig, amíg él. Fontos lenne egy kidolgozott protokoll arra vonatkozóan, hogy az orvos mit mondhat, hogyan viselkedhet az ilyen krízisben lévő kismamával.

– Ha felvállalja az ember, hogy életvédő, könnyen támadások érhetik. Sokan ezért inkább meg sem szólnak ilyen témában.

– Elüldögélhet az ember az árnyékban egy életen keresztül. De amikor majd ott leszünk a fényben, mit mondunk? Én nem tudok nyugton ülni. Amikor az ember világosan érez egy küldetést, az adja a legnagyobb békességet, ha követi ezt. Világméretű szervezetek részletes kódexet dolgoznak ki arra nézve, hogy az online oktatás milyen módon sérti a gyermekek jogait. És ez így van jól, a gyermekekre vigyázni kell. Én azt szeretném, hogy pár hónappal vagy pár évvel korábban, amikor még az anya méhében fejlődik ugyanaz a gyermek, akkor is vigyázzunk rá.

– Tavaly szeptemberben újra iskolapadba ült, a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének hallgatója.

– Régi vágyam volt, hogy jelentkezzek ide. Csapatot vezetni, hallgatókkal beszélgetni, közösséget összetartani, krízisben lévő kismamákkal beszélgetni – ez mind-mind mentálhigiénés feladat. És az is fontos, hogy töltekezzem. Figyelnünk kell, mert a legszébb szakmákban, a segítő hivatásokban, így az anyaságban is ki lehet égni.

– Tavaly megszületett az első unokájuk, a beszélgetésünk után éppen hozzá siet majd. Milyen érzés, hogy nagyszülő lett, mit szeretne átadni a kisunokájának?

– Nagyon sok szeretetet. Szeretnék sok időt tölteni vele. Nagyon hálás vagyok azért, hogy megérhettük, hogy unokáink vannak. Már úton van, és hamarosan érkezik a második.

Szendéné Kiss Nóra
Fotó: Merényi Zita

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

IMAÓRA

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatódnak a nagy múltú elsőszombati szentmisék. 2021. május 1-jétől október hónapig minden első szombaton a Szentkúti kápolnában fél 11-kor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér-imádságra és a 11 órakor kezdődő szentmisére várják a zárandókat a festői szépségű Mária-kegyhelyen.

A Boldogasszony Imaszövetség tagjai a kért imaszándékok mellett rendszeresen másért is fohászkodnak égi Édesanyánkhöz a hét minden napján: hétfőnként az egyedülállókért és a magányosokért, keddenként a katolikus oktatási intézményekért és a fiatalokért, szerdánként az állami és az egyházi vezetőkért, péntekenként az idősekért, a betegekért és a szenvedőkért. Továbbra is szeretettel várják a híveket a tagok sorába. Csatlakozni az egész év folyamán bármikor lehetséges. Bővebb információ: <https://pecsiagyazmegye.hu/cimke/imaszovetseg>

A Szent Imre-kápolna Szereteláng-imacsoportja minden programját megtartja. Az eredeti időpontokban továbbra is otthonainkban imádkozunk. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltárszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetők vagyunk: www.szeretelang.info.hu – Programok: június 3., csütörtök 17 óra szentségimádás, Szeretel-

láng imaóra. Június 4., péntek 16.30 óra: feltámadás útja (az öröm útja); június 17., csütörtök 17 órától szentségimádás lesz édes Hazánkért. Minden magyar imádkozzon minden magyarrért!

Szentmisék Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért: 2021. június 5., szombat; július 6., kedd; augusztus 6., péntek; szeptember 6., hétfő; október 6., szerda; november 6., szombat; december 6., hétfő. A boldoggáavatási szándéokra mondott szentmiséket 7 órakor, a Magyar Katolikus Rádió adásával egy időben a Szent István Rádió is közvetíti a budapest-városmajori Jézus Szíve-templomból.

BÚCSÚ

A Jézus Szíve főbúcsúra szeretettel várunk mindenkit a sümegi ferences kegytemplomba. Június 12-én, szombaton este fél 6-kor ünnepi zsolozsmát tartanak. Utána szentmise lesz, majd este 9 órakor is mutatnak be szentmisét. Azután reggelig virasztás, június 13-án, vasárnap 8-kor, 10-kor és 12-kor lesznek szentmisék. A 10-es ünnepi misét az újonnan felszentelt püspök, egykori ferences diák, Berta Tibor pontifikálja. A 12-es misét Barsi Balázs atya végzi.

GYÉMÁNTMISE

Pásztor Győző prépost, kanonok gyémántmisét tart 2021. június 20-án 10 órai kezdettel a Dabas-Sári Mária

Mennymbemenetele római katolikus templomban.

HALÁLOZÁS

A Szeged-Csanádi Egyházmegye, valamint a rokonság a feltámadás reményében tudatja, hogy Holló István pápai prelátus, püspöki tanácsos, ny. plébános életének 97., pap-ságának 74. évében 2021. május 16-án, Szentségekkal megerősítve, visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyász-miséje a szegedi Dómban 2021. május 27-én 12.30 órakor, temetése ezt követően a szegedi Belvárosi temetőben 14.00 órakor lesz.

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye fájdalmas szívvel, de Isten akaratában megnyugodva tudatja, hogy Spáczay Zoltán nyugalmazott plébános életének 87., áldozópapságának 62. évében, 2021. április 10-én elhunyt. Temetése június 3-án, 11 órakor lesz az Óbudai temetőben. Lelki üdvéért utolsó állomáshelyén, a Csobánkai Szent Anna Plébánián szentmisén imádkoztak egykori hívei.

Az egri Főegyházmegye a pap-ság, valamint a rokonság nevében fájdalommal és a feltámadásba vetett hittel tudatja, hogy Kostyál László c. esperes, rátkai plébános életének 65., áldozópapságának 39. évében, 2021. május 14-én a rátkai plébánián elhunyt. Lelki üdvéért a szentmisét május 20-án a rátkai templomban mutatták be, majd a bodrogeresztúri temetőben helyezték örök nyugalomra.

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint

ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartási ideje

Hétfő – péntek: 10 – 16.30 óráig. Telefon: 1/203–8912

Plébániairoda nyitvatartási ideje

Hétfőtől péntekig: 10 – 11.30 és 13.00 – 16.30. Tel./fax: 1/203–8915

Templomunk miserendje

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00. Szombaton 7.00, 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.

Internet: <http://szentgellertplebania.hu>

E-mail: iroda@szentgellertplebania.hu

ALBÉRLET

PÉCSETT, a Petőfi utcában 40 nm-es, berendezett lakás augusztustól kiadó. Tel: 36/30-286-1425

ÁLLÁS

A ZALAEGERSZEGI SZŰZ MÁRIA SZEPLŐTELEN SZÍVE PLÉBÁNIA kántort keres. Jelentkezés fényképes önéletrajzzal és a munkabérgény megjelölésével a zeg3@martinus.hu e-mail-címre küldött levélben. Bővebb információk: <http://zeg3.martinus.hu>

INGATLAN

KULCS községben, a Makádi utcában 850 nm-es, belterületi, ápolat telek ásvott kúttal, kerítéssel, a Duna felől élő koronaakáccal, akár két családnak is eladó. T.: 06/20-525-4895

OKTATÁS

SAKKOKTATÁS személyesen vagy online: www.besakk.com

RÉGISÉG

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása régiséget vásárol. T.: 06/20-980-7570

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154 – nyitva: hétfő-szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

TÁRSKERESŐ

69/190 CM, humán és gazdasági érdeklődésű közgazdász római katolikus férfi hasonló érdeklődésű, független, magas, csinos, nemdohányzó, budai vagy belvárosi diplomás hölgy ismeretségét keresi, 64-69 évig. Telefonszamos választást a Kiadóba kérem. Jelige: hit és szeretet.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

TÖBB ÉVTIZEDES tapasztalattal vállaljuk ólomüvegablakok restaurálását, tervezését, kivitelezését. Tóth Erzsébet tel.: 06-20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

Piliscsabán

a Nagyboldogasszony Ház

idősek otthona

festőien szép környezetben, kiváló közlekedési adottságokkal, színvonalas ápolás-gondozás biztosításával, nyugodt, családi légkörben várja hölgy lakók jelentkezését.

2081 Piliscsaba, Kálmán király útja 15.
Tel.: +36 30 816 0205
E-mail: nbahaz@invitel.hu

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket szerkesztve közöljük. Megértésüket köszönjük.

A szerkesztőség

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

Nem tud dönteni?
Mi megkönnyítjük a választást.

**AJÁNDÉKOZZON UTALVÁNYT,
MELY LEVÁSÁROLHATÓ
AZ *Uj Ember* KÖNYVESBOLTBAN.**

ELÉRHETŐSÉGEINK:

1053 Budapest, Ferenciek tere 7-8. (Kárpátia-udvar)
Telefon: (06/1) 266-0845; webolt: bolt.ujember.hu

Uj Ember
kiadványok

facebook

Uj Ember

Keressen minket a Facebookon is!

Uj Ember
KATOLIKUS HETILAP

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2021. MÁJUS 24.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fabián Attila, Gáts Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestői Nárcisz
Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett
Korrektor: Szántó István • Tördelés: Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Életem nagy ajándékának tartom, hogy Mádl Ferencnek egy időben munkatársa lehettem. Megismerhettem egy embert – nem a professzort, nem a minisztert, nem a későbbi köztársasági elnököt, hanem az embert, akire fel tudtam nézni, és akire most, tíz évvel a halála után is tisztelettel emlékezem.

Először a liftben találkoztam vele a „Szürke ház”-ban, a Szalay utcában, a Művelődési és Közköztársasági Minisztériumban. 1991-et írtunk. Ő kiszállt a másodikon, én mentem tovább az ötödikre, ahol az én szobám volt. Tárca nélküli miniszter, nemzetközi jogász, ő tárgyal Bős-Nagymaros-ügyben is. Kezében egy aktatáska, valami intéznievalója lehetett a házban. Miért szólítanám meg, hiszen csak képről ismerem, s nem tudom, ő látott-e már engem valahol.

Miután ő lett az oktatásügy felelőse, sokszor találkoztunk. Előfordult, hogy egy kollégával késő délután bonyolult ügyet tárgyaltunk, s megszólalt a telefon, majd feljött, hogy lássa, kik azok, akik még ilyenkor is benn vannak a hivatalban. (Ő általában nagyon sokáig bent volt.)

Élmény volt részt venni a Nemzeti alaptanterv alapelveinek kidolgozásában. Nem volt nagy a csoport, amelyik ezzel foglalkozott. Igazi szellemi felfedezőútnak lehettem részese mindazokkal, akik együtt dolgoztak ezen. Mádl Ferenc, hogy tudja, miről beszélünk, s hogy majd ő vezethesse a vitánkat, napról napra többet olvasott nevelésemletről, antropológiáról, s hamarosan többet tudott mindannyiunknál.

Életem ajándéka

Szubjektív sorok Mádl Ferenc halálának 10. évfordulóján

Amikor 1994 tavaszán, a kormányváltás előtt arról volt szó, hogy Tihanyba megyek, a következőt mondta nekem: „Örülj, hogy oda kerülsz. Szent helye a magyarságnak.”

Olyan ember volt, aki számára létezett a szent, és aki számára létezett a magyarság.

Sosem vonakodott a munkától. Szerette az igazságot, távol állt tőle a gonoszság. Szerette a szépet: a Balaton-felvidék dombjait, a Balaton vizén tükröződő felhőket. Sokszor néztük a szemben lévő partot.

Tudta, hogy mennyire fontos a család: az otthon, a testvérek. Az az ember volt, aki – bár bejárta a világot — tudta, hogy itt, ez az ország a mi hazánk. Tudta, hogy nem urai, hanem felelősei vagyunk ennek a világnak.

Tudta, mit jelent elfogadni a másik embert: megtanulta ezt otthon, a szülőktől. Tudta, hogy európai látókörre van szükség és biztos ismeretekre: megtanulta ezt piarista tanáraitól. És a kérdésre – „E szűk határu lét-e mindenem?” – tudta a választ a hit ajándékából.

Éjszakába nyúló megbeszélésekre emlékezem, amikor arra kerestük a választ, hogyan lehet emberképet fölvázolni, amit lehetőleg mindenki el tud fogadni. Tudta, hogy az ember ajándékba kapta az életét. Az élet lehetőség. A talentum pedig felelősség.

Tudatosan élt. Képes volt a megismerésre. Elszánt akarattal rendelkezett. Kérdezett és válaszolt. Odafigyelt. Foglalkoztatták az élet nagy kérdései. Tudott különbséget tenni

igaz és hamis, jó és rossz, rút és szép között.

Hú volt az európaisághoz, hú volt a magyarsághoz, és hú volt a kereszténységhez.

Hogyan gondolhattam volna ott a liftben, amikor első alkalommal voltunk szóltanul kettesben, hogy majd később Tihanyban is sokszor beszélgetünk? Nyári vasárnap délelőtt, amikor a templomlátogatók sokasága lepi el az apát-ság előtti teret, vagy a Rege kávézó teraszán, egy pohár sör és pogácsa mellett. S hogyan is gondolhattam volna, hogy Mádl Ferenc köztársasági elnök lesz, és ő mondja az ünnepi beszédet azon az ünnepségen, amelyet a Tihanyi Apátság alapításának 950. évfordulójára rendezhettünk?

Sokszor találkoztunk Tihanyban. Természetesen ült be a hívek közé nyáridőben a vasárnapi misére. Örültek neki és feleségének a többiek: a megélt emberi közösségnek ereje volt és ereje van. Vágyott a független nyugalomra, tihanyi háza valamiképpen a gyermekkorát idézte vissza számára. De nagyon rövid volt az idő, ami megadatott neki, hogy szabadon, saját kedvtelésére mélyedjen el a tudományban.

Ember, közvetlen ember tudott maradni. Ha nem feszélyezte a protokoll, tudott akár adomázni is. Hadd idézzek egy történetet tőle: „Kép-

zeljétek, nálam járt Habsburg Ottó. Jó társalgó, érdekes volt a beszélgetés. De már elmúlt másfél óra is. Csak nem mondhatom neki, hogy »felséges úr, vége a fogadásnak«, vagy valami hasonlót... Aztán gondoltam, hát, mégiscsak én vagyok a házigazda itt ebben a házban: Örülök, hogy itt volt, hogy megtisztelt... Hát, képzeljétek, hogy megkönynyebbült, hogy mehetett!”

Ott lehettem, amikor a nyolcvanadik születésnapján ünnepélyesen köszöntötték. Válasza őszinte, tiszta, egyszerű. Köszönetet mond Istennek, szüleinek, falusi templomainak, piarista tanárainak, európai egyetem professzorainak, Antall Józsefnek, munkatársainak. Végigsorolja életének fontosabb állomásait. Olykor derűt fakaszt fanyar humorával. Így is zárja, látva a mosolygó tekinteteket: „Ez jó mulatság volt.” Vastaps.

Mindig jó volt látni mellette hú társát, feleségét, Dalma asszonyt, aki sugárzó szerénységgel volt jelen, s aki szívében viselte sok-sok rászoruló gyermek és ínséget szenvedő sorsát.

Mádl Ferenc halálának híre Aszfőn ért, egy romtemplomnál, egy fölemelő ünnepség után. A romtemplomok mindig arra figyelmeztetnek, hogy újra kell kezdeni, s amit az ősök elkezdtek, folytatni

kell. Biztos alapra építeni, és bátran föltekinteni az égre. Délután a tihanyi templom lélekharangja érte szolt.

Másnap a *Magyar Nemzetben* Kristóf Attila írja: „Vasárnap van. Ragyogó tavasz végi nap. Ilyenkor szoktam találkozni a tihanyi templomban Mádl Ferencel és feleségével, Dalma asszonnyal. Most is kerestem a padsorokban a két szép ősz fejet. Hiányoztak. Azt hittem, azért, mert még nincs itt a nyár. Kora délután érkezett meg hozzám a döbbenetes hír: Mádl Ferenc halott. Tizenhárom óra után néhány perccel tért meg Teremtőjéhez, nyolcvanegyedik életében.”

A mindenkori köztársasági elnök szilveszter éjjeli újévi köszöntőjére oda szoktak figyelni az emberek. Felejtethetlen élményem: 2002-ben, Szilveszter napján hivatalos voltam néhány más meghívottal, legyünk együtt a szilveszteri vacsorán, s koccintsunk együtt az új esztendőre a tihanyi kormányudulóban, a Honthy-világban. Elénekeltek a *Himnusz*t, majd meghallgattuk a köztársasági elnök, Mádl Ferenc ünnepi köszöntőjét. Ő az egyik ajtófélfának támaszkodott, én a másiknak – és együtt hallgattuk, amint a képernyőn keresztül üzen, bátorít, majd így fejezi be: Isten áldja Magyarországot!

Szükség volna, szükség van ma is arra, hogy legyenek, akik igaz emberként Isten áldását tudják kérni erre a földre, erre az országra, a mi hazánkra! Európában, Magyarországon.

Korzenszky Richárd OSB

Ferenc pápa Szent József ünnepén megnyitotta az Amoris laetitia-család-évet. A Szentatya szándéka alapján egy évet szánunk arra, hogy a családban megélt szeretetről kezdetű apostoli buzdításról gondolkodjunk, és elmélyítsük annak tartalmát. A pápai dokumentumról Bognár István, a győri Brenner János Hittudományi Főiskola és Papnevelő Intézet spirituális és dogmatikatanára írt ismeretető sorozatot. Ennek következő, az apostoli buzdítás 2. fejezetéről szóló részét adjuk most közre.

Előző írásunkban az apostoli buzdítás első fejezetét vetjük végig nagy vonalakban, ahogy Ferenc pápa fogalmaz, „a szöveg kifejtését a Szentírás által ihletett, kellő alaphangot megadó nyitással”. Most pedig, az alaphang felütése után, a Szentatyával együtt vegyük szemügyre mi is – két lábbal a földön állva – a családok jelenlegi helyzetét.

Minden ember közös, felelősségteljes feladata megérezni a hívást arra, hogy szeretettel törődjön a családok életével, hiszen a család „nem probléma, hanem elsősorban lehetőség”. Ez az alap gondolat kíséren minket utunkon, hogy mindig a vonuló felhők mögött is „örökkék ég” babiloni optimizmusával lássuk a házasságot, a családot, mert ez az intézmény sincs ma gondok, problémák nélkül, ám ezek kijavítása, az állandó

AMORIS LAETITIA – CSALÁDÉV

A családok jelen helyzete

Valóság és kihívások

megújulás nap mint nap új lehetőséget teremt Isten csodálatos kegyelmi erejével.

Van egy gyönyörű mondat a pápai buzdításban, amely annyira sokatmondó, hogy szeretnénk szóról szóra idézni: „Az Egyház házasságról és családról szóló üzenetének Jézus igehirdetését és magatartásmintáit kell világosan tükröznie, aki (...) javasolt egy igényes eszményt, ugyanakkor soha nem veszítette el az együttérző közelséget az olyan törékeny személyekkel szemben, mint a számaiari vagy a házasságtörésen ért asszony.” A Szentatya összegzi az „ideiglenesség kultúrájának” súlyos tüneteit is, melyekről már a két családszínódust megelőző konzultációk említést tettek. Például amikor egyes személyek oly gyorsan átlépnek egyik érzelmi kapcsolatból a másikba. Azt hiszik, hogy a szeretetet, a szociális hálókban tapasztaltakhoz hasonlóan meg lehet kötni és fel lehet bontani a fogyasztó tetszése szerint, vagy akár nagyon gyorsan, egyszer s mindenkorra le is lehet zárni. Az érzelmi kapcsolatokra átáramlik az, ami a tárgyakkal és a környezettel történik: „Minden kiselejtehető, mindenki használ és eldob, pazarol és rombol, kizsákmányol

és kihasznál, amíg csak lehet. Azután Isten veled” — foglalja össze Ferenc pápa e szomorú tünetegyüttes leírását. A fiatalok házasságkötéssel kapcsolatos félelmeinek, halogatásának jelenségét ecsetelve pedig ezt írja: „Meg kell találnunk azokat a szavakat és tanúságtételeket, amelyek segítenek megérteni a fiatalok legbensőjét, ahol jobban képesek a nagylelkűségre, elkötelezettségre, szeretetre és hősieségre is, hogy így meghívjuk őket a házasság kihívásának bátor és lelkes elfogadására.”

Sok más konkrét és egyre súlyosabbá váló probléma (pornográfia, túlzott vagy torzult internethasználat, prostitúcióra kényszerítés, az etikátlan biotechnológia, az abortusz és az eutanázia stb.) mögött kiemelten ott van a hit- és vallásgyakorlat gyengülése, illetve hiánya, mely hatással van a családokra, amelyek egyre inkább magukra maradnak nehézségeikkel. Az eluralkodó magányosság Isten távollétének és a kapcsolatok törékenységének következménye az emberek életében. Kétségtelen az is, hogy nincs értelme annak, ha megállunk az aktuális bajok kárhóztatásánál, mintha ezzel bármit is meg tudnánk változtatni. A legfontosabb teendőnk a hite-

les keresztény életéről szóló tanúságtételben áll. Azokban a nehéz helyzetekben, melyekben szerte a világon oly sok család küszködik, az Egyháznak különös gondot kell fordítania a megértésre és a vi-

„
Nincs értelme annak, ha megállunk az aktuális bajok kárhóztatásánál, mintha ezzel bármit is meg tudnánk változtatni.
A legfontosabb teendőnk a hiteles keresztény életéről szóló tanúságtételben áll

gasztalásra: olyan Anyának kell lennie, aki arra hivatott, hogy közvetítse Isten irgalmasságát, a kegyelem gyógyító erejét és az evangélium világosságát. Fontos, hogy nagyon nagyra becsüljük azt a csodálatos kegyelmi erőt, melyet a szentségi kiengesztelő-

désben és az Eucharisziában, vagyis a szentgyónásban és a szentáldozásban tapasztalhatunk, és ami különösen is lehetővé teszi a házasság és a család kihívásaival való szembenézését.

Néhány fontosabb kihívást, illetve újabb kihívásokat támasztó helyzetet a színódusi konzultációkra érkezett válaszok alapján a Szentatya még külön kiemel a második fejezet végén. Legfontosabbnak tartja a nevelői funkciót, vagyis a hit- és erkölcsi nevelést a családban. Bizony, ma már nemhogy a beszélgetésekre, de még a közös étkezésekre sem futja az időből, ahogy erről már az előző fejezetben is említést tettünk. Mindez megnehezíti, hogy a szülők továbbadhassák a hitet gyermekeiknek. A színódusi atyák megemlézték még korunk nagy béklyóit, a tévé-, internet-, drog-, alkohol-, játék- és egyéb függőségeket. A következőket sajnos jól ismerjük: gyökerüket vesztett gyermekek, magukra hagyott öregek, élő szülők „árva” gyermekei, szabályok nélkül kallódó serdülők, egyszóval szétesett családok. Nem is beszélve a sok egyéb, egyre inkább bevett gyakorlatról, mint az együttélésnek és úgynevezett „más” családmódelleknek a

sokaságáról, pedig az élettársi és azonos nemű személyek közötti kapcsolatok nem tehetőek egyenlővé a házassággal. Nagyon szépen fogalmaz Ferenc pápa: Sajnos ma már „nem látjuk meg világosan, hogy csak az egy férfi és egy nő kizárólagos és felbonthatatlan egysége teljesít teljes értékű társadalmi funkciót, mert szilárd elkötelezettséget jelent, és lehetővé teszi a gyermekáldást”. Végül a gender-ideológiával és hasonló veszélyekkel kapcsolatban így figyelmeztet: „Ne essünk abba a bűnbe, hogy helyettesíteni akarjuk a Teremtőt! Mi teremtmények vagyunk, nem vagyunk mindenhatóak. Isten örök tervében a teremtet világ megelőz bennünket, s mi ajándékként kaptuk azt. Ugyanakkor arra vagyunk hivatva, hogy őrizzük meg emberségünket, és ez mindenekelőtt azt jelenti, hogy úgy kell elfogadnunk és megőriznünk a teremtet világot, és benne emberi mivoltunkat, ahogyan teremtve lett.”

A Szentatya a fejezetet lezáró pontban halát ad Istennek, hogy sok család – távol ugyan attól, hogy tökéletesnek lehessen mondani – szeretetben él, teljesíti hivatását, s ha néhányszor el is botlik, halad előre az útján. Ahogy a családszínódus záródokumentuma összegzi: „A család ereje lényegileg abban áll, hogy képes szeretni, és képes megtanítani szeretni. Bármilyen sérült is legyen egy család, a szeretetből kiindulva mindig növekedhet.”

Bognár István

Pimpa bohóc a háború sújtotta Moszulban

A szalézi segítő mosolyt varázsol a gyerekek arcára

Marco Rodari ismert bűvész és jótevő, szalézi segítő, a kórházban fekvő és a háborús övezetekben élő gyerekek kedvence, akit Pimpa néven ismernek. Idén tavasszal az iraki városokat járja, hogy örömet vigyen oda, ahonnan a háború oly sok mindent elragadott. Nagy ajándékot hoz: vissza tudja adni a mosolyt az embereknek.

Marco Rodari, a Per Far Sorridere il Cielo – Claun Pimpa – OVD szövetség alapítója a varázslaton keresztül, bohócterápiával és a nehézségekkel küszködő családoknak juttatott élelemmel és orvossággal segít Irakban, gondoskodik a testi-lelki traumát szenvedett gyerekekről.

Első „bohócszakmai” tapasztalatát olasz kórházakban szerezte, amikor azt látta, hogy a szenvedő kcsinyeket sikerül elvarázsolnia, elszórakoztatnia. Önkéntesként tíz évig dolgozott különböző kórházakban, bohócként járta a gyermekosztályokat, jó hangulatot varázsolta a beteg gyerekek világába.

Külföldön Romániában gyakorolta először a mesterséget, amikor a szalézi oratóriummal látogatták az árvaházakat. Azóta járt már Jordániában, Gázában, Irakban, Egyiptomban és Szíriában is, hogy előadásával elvigye a gyerekeknek a varázslatot. Korábban télen irodalomtanár, nyáron bohóc volt, minden évben útnak indult olyan helyekre, ahol az élet ritmusát a bombák zaja szabta meg. Előfordult, hogy az összetűzések miatt nem ért haza időben a tanítványaihoz, csak november-decemberben tudott visszajutni, ezért végül úgy döntött, otthagyja az isko-

lát, és piros bohóccorral „felfegyverkezve” járja a világot.

2018 júniusában már járt Irakban, akkor a varesei újságnak beszélt Samiláról, akivel azután találkozott, hogy egy bomba elpusztította a házat és az egész családját. Azóta meg sem szólalt, de Marcónak sikerült mosolyt csalnia az arcára a trükkjeivel, varázslataival, és a kislány újra beszélni kezdett.

Idén újra a közel-keleti országba ment, igyekszik bejárni a háború sújtotta vidéket, Bagdadtól Moszulig számos északi városba, az iraki Kurdisztán területére is eljutott. Amikor három éve Moszulban járt, nagyon megrendítő tapasztalata volt, hogy a gyerekek az előadást nem a szokásos zsbongással fogadták, nem mosolyogtak, nem beszélgettek. Idén már más volt a helyzet, újra sikerült megnevetetnie őket azon a helyen, ahol korábban kikiáltották a kalifátust, ami véleménye szerint a 2000-es évek egyik legször-

nyűbb dolga, amit az ember létrehozott.

Az Iszlám Állam uralma alatt élni azt jelenti, tiltott, elfojtott életet élni, elnyomni az életet. Marco hallja az

idősek otthonaiban, hogy akik átéltek fiatalokkorukban a bombázást, soha nem felejtették el. 2014-ben ő maga is átélte Gázában a folyamatos bombázást. Felborult a normális alvási ciklusa, még ma is előfordul vele, otthon Olaszországban, hogy hajnali 3 és 4 óra között úgy érzi, bombák robbanását hallja. Nem csodálkozik hát, ha a gyerekek, akik kénytelenek hosszú időn át bombatámadások közepette élni, éjjel-nappal emlékeznek erre.

Célja, hogy terjedjen a missziója, és vannak is helyben fiatalok, akik belekezdnek, aminek nagyon örül.

Ezek a fiatalok a béke magvetői lesznek ezeken a szorongatott helyeken, ahol nehéz az embernek megta-

kat. Együtt dolgozik más szervezetekkel, misszionáriusokkal, az ő közreműködésükkel jut el a gyerekekhez. Egy másik projektje is folyamatban van, munkatársai a Csodák iskoláját működtetik a Gázai övezetben, Moszaderben, egy faluban, amelyet már háromszor leromboltak a háborúk során.

Sok végtelenül nehéz helyzetet lát, ami olykor el is keseríti. Így valott erről a Pápai Missziós Művek portáljának: „Mindennaposak a rossz pillanatok is. Amikor az ember ennyi pusztítást lát, kézzelfoghatóvá válik az emberi nem kudarca.

Amikor már elviselhetetlen, akkor jönnek a gyerekek, ráncigálják a bohóc nadrágját, játszani akarnak. Ők azok, akik minden helyzetben megmentették az életemet.”

Tudja, hogy sebzettek, ugyanakkor azt is tudja, hogy „ők, a gyerekek az elsők, akik képesek talpra állni. Amikor felkelti a kíváncsiságukat, felélenkülnek, képesek olyanok lenni, amilyenek lenniük kellene: gyerekek. És amikor az örömeik mosolyt csal néhány idős, néhány felnőtt arcára, az az igazi feltámadás pillanata – magyarázza, és hozzáteszi:

„Az a gyermek, akinek varázslatot ajándékoztál, a béke hordozója lesz.”

Amikor Szíriában járt, a hadsereg testőrként kísért egészen Aleppóig: „Meglepő volt, mennyit dolgoztak azért, hogy egy bohócot eljuttassanak a gyerekekhez. Ez azt jelenti, hogy nagyon tiszteltetben tartják a gyerekkort. Ez a piros orr arra is képes, hogy letegyék a kalasnyikövet, túlzás nélkül mondhatom.”

**Forrás és fotó: Mondo e Missione
Fordította: Thullner Zsuzsanna**

Elhagyatottak Édesanyja

Búvárok viszik a virágot a tenger mélyén álló Mária-szoborhoz

A spanyolországi Valenciai Főegyházmegye YouTube-csatornáján közzétett videóban egy különleges szokást mutatnak be: több mint 40 éve hagyományosan virágokkal ajándékozzák meg az Elhagyatottak Szűzanyja szobrát – tíz méter mélyen a víz alatt.

A valenciiai Real Club Náutico (RCN) és a GISED Valencia búvárklub tagjai idén május 16-án is lemerültek a mélybe, hogy hatalmas virágcsokrokat és koszorúkat helyezzenek el a Mária-szobor lábainál. A megvalósításban részt vett a valenciiai San Pascual Baylón-plébánia, a Vöröskereszt és a Csendőrség tengerészeti szolgálata is.

A Virgen de los Desamparados, az Elhagyatottak Szűzanyja ünnepét május második vasárnapján virágözönnel köszönti Valencia városa és az egész környék.

Május 16-án, délelőtt tizenegy órakor tizenöt búvár hajózott ki a valenciiai kikötő tizenkettes dokkjából, hogy elvigyék a virágadományokat a mélységben őket váró Szűzhöz. Több hajó kísértéket, szintén virágokkal megrakodva. A búvárok visszatérésük után szintén részt vettek 12.30-kor, amelyet Jesús García Hernández celebrált a Real Club Náutico teraszán. Megáldotta a „Mare de Déu” (Isten anyja) képmá-

sát, ahogy becézve nevezik az Elhagyatottak Édesanyját a helyi nyelven, és imádkoztak a 2020–2021-ben elhunytakért.

A valenciiaiak szeretetétől övezett Szűz Mária-szobrot bronzból készítette 1977-ben Ignacio Cuartero Fernández szobrász, a GISED Valencia búvárklub tagja.

2007-ben, amikor a szobor kerek harminc évet töltött már a víz alatt, tizennégy méteres mélységben, szemben a valenciiai világítótoronnyal, kiemelték a kikötőben zajló munkálatok mi-

att, és egyben, kihasználva az alkalmat, restaurálták, illetve a nagyközönség is megtekinthette.

bokhoz közeli mólónál, ekkor már csak tíz méteres mélységbe.

1996 óta egy másik alkalomból is virággal merülnek a Szent Szűzhöz: Valencia város október 9-i ünnepén.

Az Elhagyatottak Szűzanyja Valencia védőszentje, egyik kezében liliommal, másikban a Gyermek Jézussal ábrázolják; jellegzetes az enyhén előrehajló testtartása, mintha lehajolna hozzánk, gyermekeihez (kedvesen „a Púposnak” is becézik a helyiek).

A kegyszobrot a róla elnevezett székesegyházban őrzik, és egy 15. századi történet köti hozzá.

1409. február 24-én, nagyböjt egyik péntekén Joan Gilabert Jofré atya úton volt valenciiai rendházából a Szent Katalin-templom felé, hogy ott prédikáljon. A mai Martin Mengod utcában meglátta, hogy éppen egy mentális betegségben szenvedő embert készülnék meglincselni. Közbelépett, és megmentette a férfit. Ennek az esetnek a hatására többször is prédikált a mentális betegek gondozásáról, és kórházat is alapított a számukra. A „Bolondok kórháza” 1410. június 1-jén nyílt meg, s az Ártatlanok Szűzanyjának oltalmába ajánlották. 1414-ben egy testvérületet hoztak létre, melynek az eredeti célja az értelmileg akadályozottakról való gondoskodás volt, akik többnyire az utcán éltek, nagy szegénységben, és gyakran váltak az emberi rosszakarat áldozataivá.

A pestist követő éhínség és a rengeteg árva miatt a gondoskodás körét kiterjesztették az otthonatlan, magukra maradt gyermekekre is – ekkor kapott a védőszentjük új titulusát, és lett az Elhagyatottak Szűzanyja.

Jofré atya és a testvérek kapcsolát emeltek az Elhagyat-

tak Édesanyja ábrázolásának, amelyet három zarándok készített el, olyan csodálatos körülmények között, hogy a szoborról azt tartották: angyalkez alkotta.

V. Alfonz király 1416-ban engedélyezte, hogy a szobrot úgy alkossák meg, hogy a palástja redői között ketten is elférjenek a Heródes által üldözött ártatlanok közül.

A május második vasárnapján ünnep előestéjén már zenével, tánccal, tűzijátékkal ünnepel Valencia. Vasárnap reggel szabadtéri misét tartanak, majd körmenet indul a kegyszoborral, miközben a város lakói az ablakokból, erkélyekről rózszaszirmokat hullatnak rá. Vasárnap estefelé egy hivatalosabb, ünnepélyes körmenetre kerül sor a város vezetőinek részvételével; a fesztivál ténylegesen csak hétfő este ér véget.

A Fülöp-szigeteki Manilában is egy Valenciából származó Elhagyatottak Szűze kegyszobrot tisztelnek a Szent Anna-templomban; 1713-ban készült, és mielőtt útnak indult volna Ázsiába 1717-ben, hozzáértették az eredeti kegyszoborhoz.

**Forrás: Valenciai Főegyházmegye
Fordította: Verestói Nárcisz**